

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2024

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
UNIVERSITY OF PIRAEUS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ.....	2
ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΜΑΣ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
1. Το Αειφόρο Πανεπιστήμιο.....	6
2. Η Στροφή των Πανεπιστημίων προς την Αειφορία.....	7
2.1 Χρονικά ορόσημα για την Ελλάδα.....	7
2.2 Χρονικά ορόσημα για το Πανεπιστήμιο Πειραιά.....	8
3. Σχεδιασμός για την Αειφορία και Πλαίσια Αναφοράς.....	9
3.1 Μεθοδολογία κατάρτισης σχεδίου.....	9
3.2 Πλαίσια αναφοράς για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων.....	10
4. Προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης για την Αειφορία.....	14
5. Πυλώνες, Αναπτυξιακοί Στόχοι, Δράσεις και Δείκτες Δράσεων.....	16
5.1 Εκπαίδευση.....	17
5.2 Έρευνα.....	20
5.3 Περιβάλλον.....	23
5.4 Εξωστρέφεια.....	27
5.5 Διοίκηση.....	31
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ.....	35
ΕΙΚΟΝΕΣ	
Εικόνα 1. Το μοντέλο PDCA (Plan-Do-Check-Act).....	9
Εικόνα 2. Οι συνιστώσες ESG.....	10
Εικόνα 3. Δείκτες και πεδία Αειφόρου Πανεπιστημίου.....	11
Εικόνα 4. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	14
Εικόνα 5. Πεδία ανάλυσης του προτεινόμενου σχεδίου δράσης για την αειφορία.....	15
ΠΙΝΑΚΕΣ	
Πίνακας 1. Πλαίσια αξιολόγησης των Πανεπιστημίων ως προς την αειφορία.....	12
Πίνακας 2. Στρατηγικές κατευθύνσεις δράσεων και σύνδεση με SDGs.....	14
Πίνακας 3. Πυλώνες σχεδίου δράσης και στόχοι.....	16
Πίνακας 4. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 1-Εκπαίδευση (Π1).....	17
Πίνακας 5. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 1-Εκπαίδευση (Π1).....	18
Πίνακας 6. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 2-Έρευνα (Π2).....	20
Πίνακας 7. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 2-Έρευνα (Π2).....	21
Πίνακας 8. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 3-Περιβάλλον (Π3).....	23
Πίνακας 9. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 3-Περιβάλλον (Π3).....	25
Πίνακας 10. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 4-Εξωστρέφεια (Π4).....	27
Πίνακας 11. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 4-Εξωστρέφεια (Π4).....	29
Πίνακας 12. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 5-Διοίκηση (Π5).....	31
Πίνακας 13. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 5-Διοίκηση (Π5).....	33

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Το παρόν συντάχθηκε από τα μέλη της **Επιτροπής Αειφόρου Ανάπτυξης** του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Τα μέλη:

(Υπογραφή)*

Αλέξανδρος Φλάμος

Καθηγητής

Πρόεδρος Επιτροπής

(Υπογραφή)*

Σεράινα Αναγνωστοπούλου

Καθηγήτρια

(Υπογραφή)*

Ελένη Διδασκάλου

Αν. Καθηγήτρια

(Υπογραφή)*

Κωνσταντίνα Κοτταρίδη

Καθηγήτρια

Υπογραφή)*

Ιωάννης Παραβάντης

Καθηγητής

(Υπογραφή)*

Ανδρέας Φουστέρης

Επ. Καθηγητής

Υπογραφή)*

Αναστασία Χριστοδούλου

Επ. Καθηγήτρια

Πειραιάς, 27/05/2024

*Η υπογραφή έχει τεθεί στο πρωτότυπο, το οποίο φυλάσσεται στο αρχείο του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Υποστήριξη συντακτικής και εικαστικής επιμέλειας: Σοφία Θεοδωροπούλου, Εξωτερική Συνεργάτης ΠΑ.ΠΕΙ.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΜΑΣ

Η Στρατηγική μας για την Αειφορία έχει φιλόδοξο προσανατολισμό, στόχους και προτεραιότητες, και αποτελεί **σημαντικό εργαλείο** για τη διασφάλιση της **μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας** του Πανεπιστημίου Πειραιά. Παράλληλα αποτελεί έμπρακτη δέσμευση της συμβολής μας ως προς την επίτευξη ενός **Βιώσιμου Μέλλοντος για Όλους ως το 2030!**

Οι Αξίες που αποτελούν εχέγγυα της αποστολής μας είναι:

Διεύρυνση της Γνώσης και της Καινοτομίας

Μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης νέων ιδεών διευρύνουμε τα όρια της γνώσης και ανακαλύπτουμε νέους τρόπους δράσης εντός και εκτός της Πανεπιστημιακής μας κοινότητας.

Φιλοδοξία και Όραμα

Όπως σε όλα επιδιώκουμε και πράττουμε ως ένα πρωτοπόρο Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης και Αριστείας στην Έρευνα, έτσι και η στρατηγική μας για την αειφορία χαρακτηρίζεται από φιλοδοξία και όραμα σε όλα τα επίπεδα.

Συνεργασία και Συνοχή

Με γνώμονα την εκτίμηση στη συνεισφορά όλων ως προς την προώθηση των αρχών της αειφορίας, η στρατηγική μας προάγει τη συνεργασία εντός και εκτός του Πανεπιστημίου, προσδίδοντας συνοχή και αρμονία στις δράσεις και τον προγραμματισμό μας.

Υπευθυνότητα, Συνέπεια και Προσαρμογή

Ο κατάλληλος και υπεύθυνος σχεδιασμός θα επιτρέψει την ενσωμάτωση της αειφορίας σε όλες τις εκφάνσεις της λειτουργίας και της διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου, διευκολύνοντας την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις και προκλήσεις που προκύπτουν, θέτοντας την «καθημερινότητά» του σε νέα τροχιά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πανεπιστήμιο Πειραιώς έχει ως κεντρικό όραμα να παρέχει στους φοιτητές και τις φοιτήτριές του μία πλούσια και υψηλής ποιότητας εκπαιδευτική εμπειρία, παράγοντας παράλληλα νέα γνώση υψηλών προδιαγραφών μέσω των ερευνητικών δραστηριοτήτων του, προς όφελος της κοινωνίας σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο. Ταυτόχρονα, δεσμεύεται ως προς τη συνεχή αναβάθμιση αυτών των δραστηριοτήτων του, αφουγκραζόμενο τα νέα δεδομένα του κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος και τις διεθνείς τάσεις της επιστήμης και τεχνολογίας, όπως διαμορφώνονται υπό το πρίσμα της εξελισσόμενης μετάβασης προς μία ανοιχτή βιώσιμη και ευημερεύουσα κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό διαφαίνεται πλέον επιτακτική η ανάγκη για την περαιτέρω δραστηριοποίησή του σε σχέση με την αειφορία και τις δυνατότητες ενίσχυσής της μέσα από το σχεδιασμό και την προώθηση σχετικών δράσεων, που θα λαμβάνουν χώρα εντός και εκτός Ιδρύματος.

Στόχος είναι η έμπρακτη συμβολή του στην παγκόσμια προσπάθεια για ένα βιώσιμο μέλλον για όλους, το οποίο αποτελεί στρατηγική επιλογή του Πανεπιστημίου Πειραιώς και υποστηρίζεται από το σύνολο της κοινότητάς του. Προς την κατεύθυνση αυτή, επιδιώκεται η ενίσχυση του προφίλ του ως ένα σύγχρονο Ίδρυμα που βρίσκεται στην αιχμή των εξελίξεων και αναφέρεται με συνέπεια στην αειφορία και την ανάπτυξη, τοποθετώντας τις δύο ατζέντες δίπλα-δίπλα και συνδέοντάς τις σωστά, ώστε να δημιουργηθούν οι απαραίτητες συνέργειες για μία πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση του στόχου του Αειφόρου Πανεπιστημίου.

Το παρόν έγγραφο θέτει τις βάσεις για τη διαμόρφωση μίας φιλόδοξης και εύρωστης στρατηγικής προς την πιο πάνω επιδίωξη με γνώμονα τη διατύπωση ενός σαφούς και συμφωνημένου οράματος και σε αρμονία με τα διεθνή πρότυπα και πρακτικές. Στην παρούσα φάση, τα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή περιλαμβάνουν την χαρτογράφηση και τον εντοπισμό προτεραιοτήτων ή περιοχών που χρήζουν περαιτέρω ενίσχυσης υπό τα διαρκή ερεθίσματα για έμπρακτη συμβολή των Πανεπιστημίων στους σκοπούς και τους στόχους της παγκόσμιας Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, όπως επίσης την εισήγηση ενός πυρήνα διακριτών ενεργειών για την ένταξη αυτών σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Ο τελικός τους προσδιορισμός, ως προϊόν μεταξύ των άλλων τεχνικών μελετών, είναι πέραν του σκοπού αυτού του εγγράφου.

Σε κάθε περίπτωση, το παρόν έγγραφο εξακολουθεί να αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και τη μετέπειτα θέσπιση ενός ξεκάθਾਰου και εφικτού οδικού χάρτη παρακολούθησης και αξιολόγησης της αειφόρου αναπτυξιακής του πορείας. Δομείται σε πέντε ενότητες, οι οποίες ξεκινώντας από τη θεωρητική και πρακτική οροθέτηση της έννοιας και του ρόλου του Αειφόρου Πανεπιστημίου (Ενότητα 1), και μία σύντομη επισκόπηση των πρωτοβουλιών εκείνων που συνετέλεσαν στην προώθηση και σταδιακή εδραίωση του νέου εκπαιδευτικού παραδείγματος σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο, αλλά και στο επίπεδο του Πανεπιστημίου Πειραιώς (Ενότητα 2), συνεχίζουν με την παρουσίαση της μεθοδολογίας και των πλαισίων με τα οποία εναρμονίζεται η παρούσα πρόταση στρατηγικής για την αειφορία (Ενότητα 3). Αυτή αναλύεται περαιτέρω στις επόμενες ενότητες (Ενότητα 4 και Ενότητα 5).

Το έγγραφο ολοκληρώνεται με έναν σύντομο επίλογο, ο οποίος συνοψίζει πορίσματα και επόμενα βήματα για τη συμπλήρωση και βελτίωση του υποβληθέντος σχεδίου δράσης. Για τη σύνταξη αυτού εργάστηκαν τα μέλη της Επιτροπής για την Αειφόρο Ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Καθ. Αλέξανδρος Φλάμος (Πρόεδρος της Επιτροπής), Καθ. Σεραίνα Αναγνωστοπούλου, Καθ. Κωνσταντίνα Κοτταρίδη, Καθ. Ιωάννης Αθ. Παραβάνης, Αν. Καθ. Ελένη Διδασκάλου, Επ. Καθ. Ανδρέας Φουστέρης και Επ. Καθ. Αναστασία Χριστοδούλου.

1. Το Αειφόρο Πανεπιστήμιο

Έως σήμερα, η έννοια της **αειφόρου ανάπτυξης** (sustainable development) βρίσκεται στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος ως η απάντηση στα αλληλένδετα σύνθετα προβλήματα (περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά, κ.α.) που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Αν και φέρει πολλές ερμηνείες ανάλογα με το εκάστοτε στρατηγικό πλαίσιο για την επίτευξή της, ο πιο διαδεδομένος ορισμός της είναι αυτός που έχει δοθεί από την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών (World Commission on Environment and Development – WCEA), ή αλλιώς Επιτροπή Brundtland, ο οποίος κάνει λόγο για την ανάπτυξη που γίνεται με την προσοχή στραμμένη στο μέλλον, δηλαδή την ανάπτυξη εκείνη που προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες του σήμερα, χωρίς όμως να θέτει σε κίνδυνο την προσπάθεια και των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους (WCED 1987:43). Αυτό προϋποθέτει επί της ουσίας μία ολιστική επαναπροσέγγιση του ισχύοντος κοινωνικοοικονομικού μοντέλου εστιάζοντας στον ισόρροπο συνδυασμό τριών επί μέρους κυρίαρχων επιδιώξεων: την αποτελεσματικότητα της οικονομίας, την κοινωνική ευημερία, και την προστασία του περιβάλλοντος.

Δεδομένου ότι μεταξύ αυτών των τριών πυλώνων υπάρχει μία στενή σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης, η συστηματική και αποτελεσματική διαχείριση της οποίας προωθεί μια ευρύτερη κοινωνική αλλαγή, η καθιέρωση της εκπαίδευσης ως βασικής συνιστώσας για την επίτευξη του στόχου της αειφορίας έχει ήδη αναγνωριστεί μέσα από μια σειρά διεθνών Διασκέψεων και Διακηρύξεων (Ρίο, 1992· Θεσσαλονίκη, 1997· Γιοχάνεσμπουργκ, 2002· ΜΙΟ-ESCD, 1998· UNCED, 1992· UNESCO, 2002). Προς την κατεύθυνση αυτή, η οποία αποτελεί και σύγχρονη διεθνή τάση, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον μετασχηματιστικό ρόλο της εκπαίδευσης στο σύνολό της, αλλά και των μακροπρόθεσμων μεταρρυθμιστικών αλλαγών που απαιτούνται στις δομές των συστημάτων εκπαίδευσης με γνώμονα την εδραίωση του **Αειφόρου Σχολείου** (Sustainable School).

Ως αειφόρο, θεωρείται το σχολείο εκείνο, το οποίο θέτει στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού προσανατολισμού και σχεδιασμού του την **Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη** (ΕΑΑ), ενσωματώνοντάς την ουσιαστικά σε όλες τις καθημερινές του πρακτικές και σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του, **παιδαγωγικό, κοινωνικό/οργανωσιακό, τεχνικό/οικονομικό**, και προωθώντας την μέσα από τον συνδυασμό και την αλληλεπίδραση και των τριών αυτών συνιστωσών (Ali Khan, 1996· Posch, 1998· Scoullios, 1998· Παπαδημητρίου, 1998). Η συνεπής εφαρμογή του δίνει εκπληκτικά αποτελέσματα και ποίκιλλα πλεονεκτήματα, από τη διαμόρφωση ευαισθητοποιημένων, ενημερωμένων, δραστήριων, πληροφορημένων, υπεύθυνων και ενεργών πολιτών, έως και τη συμβολή στην επίτευξη του εθνικού στόχου της οικο-ανάπτυξης, μέσα από τη βελτίωση της συνολικής λειτουργίας του ως οργανισμού μάθησης.

Κατ' αντιστοιχία, εστιάζοντας ειδικότερα στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η ιδέα του **Αειφόρου Πανεπιστημίου** προκρίνει την υιοθέτηση μίας συναφούς **Προσέγγισης του Ολοκληρωμένου Ιδρύματος** (Whole Institution Approach – WIA), το οποίο εντάσσει άμεσα, ομαλά και προοδευτικά τις αρχές και τους **Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης** (Sustainable Development Goals – SDGs) σε όλες τις εκφάνσεις και δράσεις των προγραμμάτων του, παράλληλα με μία τέταρτη διάσταση, την έρευνα και την ανάπτυξη κοινωνικά υπεύθυνων λύσεων για την αντιμετώπιση των πολύπλοκων σύγχρονων περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων. Ένα Πανεπιστήμιο συνεπώς στην κατεύθυνση της ΕΑΑ είναι αυτό που μέσα από τον καθοδηγητικό τρόπο λειτουργίας του, επιχειρεί ρητά να διερευνήσει, να αναπτύξει, να συμβάλει, να ενσωματώσει και να εκδηλώσει – κριτικά και αντανακλαστικά – τα είδη αξιών, εννοιών και ιδεών, προκλήσεων και προσεγγίσεων που αναδύονται από την παγκόσμια συζήτηση για την αειφορία (Green Office Movement, 2022).

Στο πλαίσιο αυτό, το Αειφόρο Πανεπιστήμιο εργάζεται συνολικά προκειμένου να:

- τεθούν οι κατευθυντήριες γραμμές για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε επίπεδο πανεπιστημιακού ιδρύματος,
- ενισχυθεί η εμπλοκή της πανεπιστημιακής κοινότητας σε επίπεδο ιδρύματος μέσω της καλλιέργειας και της ανάπτυξης γνώσεων και ικανοτήτων,
- υποστηριχθούν αποτελεσματικά οι αειφορικές πρωτοβουλίες με στόχο τη βελτίωση του αποτυπώματος του πανεπιστημίου (σύνολο περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε επίπεδο ιδρύματος), ώστε να καταστεί βιώσιμη η λειτουργία του,
- ληφθεί μέριμνα για ένταξη προγραμμάτων αειφόρου ανάπτυξης (με τη μορφή μαθημάτων ή προγραμμάτων μεταπτυχιακού ή μεταπτυχιακών τίτλων),
- ληφθεί μέριμνα για την ανάπτυξη τοπικών-περιφερειακών συνεργασιών για την αειφορία (με στόχο να επωφελούνται ταυτόχρονα και οι κοινότητες γύρω από το πανεπιστήμιο),
- ενισχυθεί και να διαδοθεί η έρευνα γύρω από την αειφορία.

Ως υπόβαθρο αυτών των προσπαθειών, υπάρχει η επιδίωξη της ανάπτυξης μίας κουλτούρας προς την αειφορία, η οποία θα διαπερνά τις τέσσερις σημαντικές διαστάσεις της λειτουργίας του Πανεπιστημίου, τη **διοικητική**, την **περιβαλλοντική** (συμπεριλαμβανομένων των υποδομών), την **κοινωνική**, και τη διάσταση της **έρευνας** και της **εκπαίδευσης**. Στόχος είναι να καλυφθεί αποτελεσματικά (και όχι συμβολικά) η απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτό που διδάσκεται και αυτό που εφαρμόζεται στην πράξη, ώστε εν τέλει ο χώρος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να καταστεί ταυτόχρονα σκοπός και εργαλείο για να κτιστεί ένα κοινό μέλλον με όρους αειφορίας.

2. Η Στροφή των Πανεπιστημίων προς την Αειφορία

Στον χώρο της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της ανώτατης, έχουν ήδη αναληφθεί αρκετές σχετικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο διακηρύξεων τόσο διεθνώς όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του Αειφόρου Πανεπιστημίου. Η πορεία αυτή σηματοδοτήθηκε από τη **Διάσκεψη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)** στο Ρίο, το 1992, και την **Agenda 21**, στο κεφάλαιο 36 της οποίας αναγνωρίζεται η σημασία της Παιδείας συνολικά, με τα Πανεπιστήμια να καλούνται να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο (UNCED, 1992). Στο επόμενο διάστημα, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, στην 57η συνεδρία της (Δεκέμβριος 2002), υιοθετεί την πρόταση για μια **Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη** και κηρύσσει τη δεκαετία 2005-2014 ως τη **Δεκαετία της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη**.

Προς την ίδια κατεύθυνση, οι Ευρωπαίοι Υπουργοί Περιβάλλοντος υιοθετούν στην **5η Διϋπουργική Διάσκεψη Περιβάλλον για την Ευρώπη**, που έλαβε χώρα στο Κίεβο το 2003, την **Έκθεση για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ (UNECE, 2003)** και αποφασίζουν τη χάραξη μιας κοινής στρατηγικής σχετικά με την προώθηση του νέου εκπαιδευτικού παραδείγματος. Αυτή επικυρώνεται τον Μάρτιο του 2005 από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Παιδείας 55 συνολικά κρατών με σκοπό την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και ενσωμάτωσης της ΕΑΑ σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα σε όλες τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης, όπως επίσης στη μη τυπική και την άτυπη εκπαίδευση (UNESCO, 2005· UNESCO 2015).

Η προσέγγιση ωστόσο που βρίσκει γενικότερη αποδοχή τις τελευταίες δεκαετίες σε παγκόσμιο επίπεδο αφορά στην επικύρωση της **Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη** κατά την 70η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, η οποία θέτει το πλαίσιο για την επίτευξη **17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης** με ορίζοντα το 2030 (UN, 2015). Οι στόχοι αυτοί διαρθρώνονται σε πέντε βασικούς πυλώνες, (α) τους Ανθρώπους, (β) τον Πλανήτη, (γ) την Ευημερία, (δ) την Ειρήνη και (ε) τη δημιουργία Εταιρικών Σχέσεων, και υιοθετούν μια ολιστική προσέγγιση, η οποία θέτει το περιβάλλον ως βάση για την επίτευξη όλων των υπόλοιπων. Το γεγονός αυτό τους καθιστά αλληλένδετους και συμπληρωματικούς ώστε η εφαρμογή τους να δημιουργεί πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτών, η προοπτική για ένα Αειφόρο Πανεπιστήμιο καθίσταται αναγκαία και θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσα από τις ακαδημαϊκές λειτουργίες και τη διοικητική πρακτική των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ).

2.1 Χρονικά Ορόσημα για την Ελλάδα

Σε εθνικό επίπεδο, σταθμός και πλαίσιο για την επιτυχή στροφή της ανώτατης εκπαίδευσης στην αειφορία, αποτελεί η υιοθέτηση της **Χάρτας Αειφορίας**, η οποία καταρτίστηκε με πρωτοβουλία της **Συνόδου των Πρυτάνεων** το 2011 και επικαιροποιήθηκε πρόσφατα (2022), λαμβάνοντας υπόψιν τις νεότερες εξελίξεις και τις πλέον πρόσφατες αποφάσεις φορέων και συνεδρίων σε θέματα αειφορίας. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο περιβαλλοντικό «μανιφέστο» για τα εγχώρια Πανεπιστήμια, το οποίο, έχοντας ως επίκεντρο τη συμμόρφωση με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και ειδικά εκείνους που αφορούν την Εκπαίδευση (SDG 4/SDG 4.7), προτείνει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε τέσσερις άξονες:

1. τον προγραμματισμό της εκπαίδευσης και της έρευνας για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης,
2. την εφαρμογή των κατάλληλων αρχών, μεθόδων και πρακτικών που προωθούν την αειφορία μέσα στα Πανεπιστήμια,
3. την ενίσχυση των σχέσεων των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία σε τοπικό και διεθνές επίπεδο,
4. τις αναγκαίες για όλα τα παραπάνω αλλαγές στη διοίκηση των Πανεπιστημίων.

Παράλληλα, θέτει σε εφαρμογή δύο επιπλέον προτάσεις: α) το Εθνικό Κατώφλι Αειφορίας, οριζόμενο ως μια κοινά αποδεκτή δέσμη κριτηρίων αειφορίας που προτείνεται να πληρούν κατ' ελάχιστο όλα τα ανώτατα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας, και (β) η συγκρότηση ενός διεπιστημονικού δικτύου για την αειφόρο ανάπτυξη από τα ελληνικά Πανεπιστήμια επί τη βάσει των περιεχομένων της ατζέντας του ΟΗΕ για τη βιωσιμότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, τα Ελληνικά Πανεπιστήμια καλούνται να καταρτίσουν την δική τους ατζέντα για την αειφορία κατ' εφαρμογή του **Άρθρου 228: Σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης**, του **Νόμου 4957/2022** και με επίκεντρο τη συμμόρφωσή τους με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης. Η προσπάθεια αυτή αφορά στον προγραμματισμό στρατηγικών πρωτοβουλιών και δράσεων μέσω των οποίων θα διασφαλίζεται αφενός ο αναπροσανατολισμός, εμπλουτισμός και διαρκής εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών τους με στόχο την ενίσχυση και προώθηση της γνώσης των αρχών και των μεθόδων της αειφόρου ανάπτυξης, παράλληλα με τα επιστημονικά πεδία που τυπικά θεραπεύουν. Αφετέρου, η εφαρμογή κατάλληλων κανόνων μέσα στους χώρους των Πανεπιστημίων και μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποδοτική διαχείριση των υποδομών και των εν γένει ακαδημαϊκών τους μονάδων. Επιπλέον, προβλέπεται το περαιτέρω άνοιγμα στην κοινωνία με γνώμονα τη συνεργασία με όλους τους κοινωνικούς εταίρους καθώς και ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού για την προαγωγή του δημόσιου διαλόγου και την από κοινού ανάπτυξη υψηλής ποιότητας έρευνας, στους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς πυλώνες της αειφορίας. Τέλος, για την αποτελεσματική διακυβέρνηση αυτών των δράσεων, τα Ελληνικά Πανεπιστήμια δεσμεύονται να προχωρήσουν στη δημιουργία Ειδικής Επιτροπής και υποστηρικτικού διοικητικού βραχίονα που θα έχει συντονιστικό ρόλο σε επίπεδο ιδρύματος.

2.2 Χρονικά Ορόσημα για το Πανεπιστήμιο Πειραιά

Αναταποκρινόμενο στο πιο πάνω κάλεσμα της Συνόδου Πρυτάνεων, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς έχει προχωρήσει στη συγκρότηση ειδικής **Επιτροπής για την Αειφόρο Ανάπτυξη**, με κύρια αρμοδιότητα το σχεδιασμό ενός προσεκτικού, ξεκάθαρα και εφικτού σχεδίου για την ανάπτυξη συντονισμένων δράσεων που θα κατατείνουν στην αειφόρο αναπτυξιακή του πορεία σε αρμονία με διεθνή πρότυπα και πρακτικές. Το σχέδιο αυτό αναμένεται να αποτελέσει τον κύριο εσωτερικό οδηγό του Πανεπιστημίου για την επιτυχή έκβαση του οράματος του Αειφόρου Πανεπιστημίου, το οποίο αποτελεί πρόκληση αλλά και ένδειξη επιδίωξης της αριστείας

Προς την κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή επιδιώκει μεταξύ των άλλων:

- την προώθηση πρωτοβουλιών και πρακτικών σε όλες τις εκφάνσεις της λειτουργίας και διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου για την ενθάρρυνση της δημιουργικής απόκρισης στο σύνολο των προκλήσεων αειφορίας που αντιμετωπίζει το Ίδρυμα,
- την συσχέτιση αυτών με τις επιμέρους κατευθύνσεις της ευρύτερης στρατηγικής ανάπτυξης του Πανεπιστημίου, χωρίς αποκλεισμούς επιστημονικών πεδίων, προσεγγίσεων ή θεμάτων που αφορούν τους επιμέρους συλλογικούς στόχους της Πανεπιστημιακής του Κοινότητας,
- την παρακολούθηση του βαθμού επίτευξης των προσδιοριζόμενων αειφορικών στόχων μέσω σαφώς ορισμένων δεικτών μέτρησης, και
- τη χάραξη νέου στρατηγικού σχεδιασμού και στοχοθεσίας βάσει των αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή νέων εξελίξεων και αναγκών υπό μία προοπτική συνεχούς βελτίωσης.

Άμεση επιδίωξη μέσω των πιο πάνω δράσεων αποτελεί η ανάδειξη και εδραίωση της εικόνας του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως ένα Ίδρυμα που διαθέτει σαφή και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αειφορία. Αυτή η στρατηγική, δύναται επίσης να λειτουργήσει ως καταλύτης για την περαιτέρω προσέλκυση πόρων και την ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

3. Σχεδιασμός για την Αειφορία και Πλαίσια Αναφοράς

Το Πανεπιστήμιο Πειραιώς είναι ένας ζωτικός πόλος παραγωγής και διάχυσης γνώσης και καινοτομίας για την πόλη του Πειραιά και την κοινωνία του, και ως τέτοιο καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε τοπικό, αλλά και εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, και με στόχο τη μετάβαση από μεμονωμένες ιδέες σε ένα σαφή προγραμματισμό, η Επιτροπή για την Αειφόρο Ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Πειραιώς προτείνει τη θεσμοθέτηση ενός συγκεκριμένου πλαισίου στρατηγικών δράσεων, μέσω των οποίων επιδιώκεται να καταστεί το Πανεπιστήμιο υπόδειγμα και φάρος αειφορίας, εκκινώντας από το ίδιο το Ίδρυμα, ως ένα ολοκληρωμένο περιβαλλοντικό και οικονομικό οικοσύστημα.

3.1 Μεθοδολογία Κατάρτισης Σχεδίου

Βάση για τη χάραξη του προτεινόμενου σχεδίου δράσης για την αειφορία αποτελούν τα τέσσερα στάδια του μοντέλου **PDCA** (Plan-Do-Check-Act), το οποίο κατά τις απαιτήσεις του **EMAS** (EU Eco-Management and Audit Scheme) μπορεί να ενσωματωθεί τόσο στο επίπεδο του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης όσο και στα επιμέρους στοιχεία του. Το μοντέλο αυτό απεικονίζεται στην Εικόνα 1.

Εικόνα 1. Το μοντέλο PDCA (Plan-Do-Check-Act)

Γενικός στόχος της εφαρμογής του μοντέλου είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των στρατηγικών ανάπτυξης των οργανισμών, μέσω της συνεχούς βελτίωσης των εσωτερικών διαδικασιών και διεργασιών τους. Ειδικότερα δε, στο πλαίσιο της επιδίωξης για ανταπόκριση στις απαιτήσεις μιας πιστοποίησης όπως το EMAS, μπορεί να θεωρηθεί εργαλείο προσδιορισμού προτεραιοτήτων και συστηματικής διαχείρισης των δραστηριοτήτων τους ώστε να επιτευχθούν οι περιβαλλοντικές υποχρεώσεις και στόχοι τους μέσω δράσεων όπως:

- η καθιέρωση και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- η συστηματική, αντικειμενική και περιοδική αξιολόγηση των επιδόσεων του συστήματος και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων τους,
- η κατάλληλη ενημέρωση ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις τους,
- ο ανοικτός διάλογος με το κοινό και τους ενδιαφερομένους, καθώς και
- η εκπαίδευση και συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού και του κοινού τους.

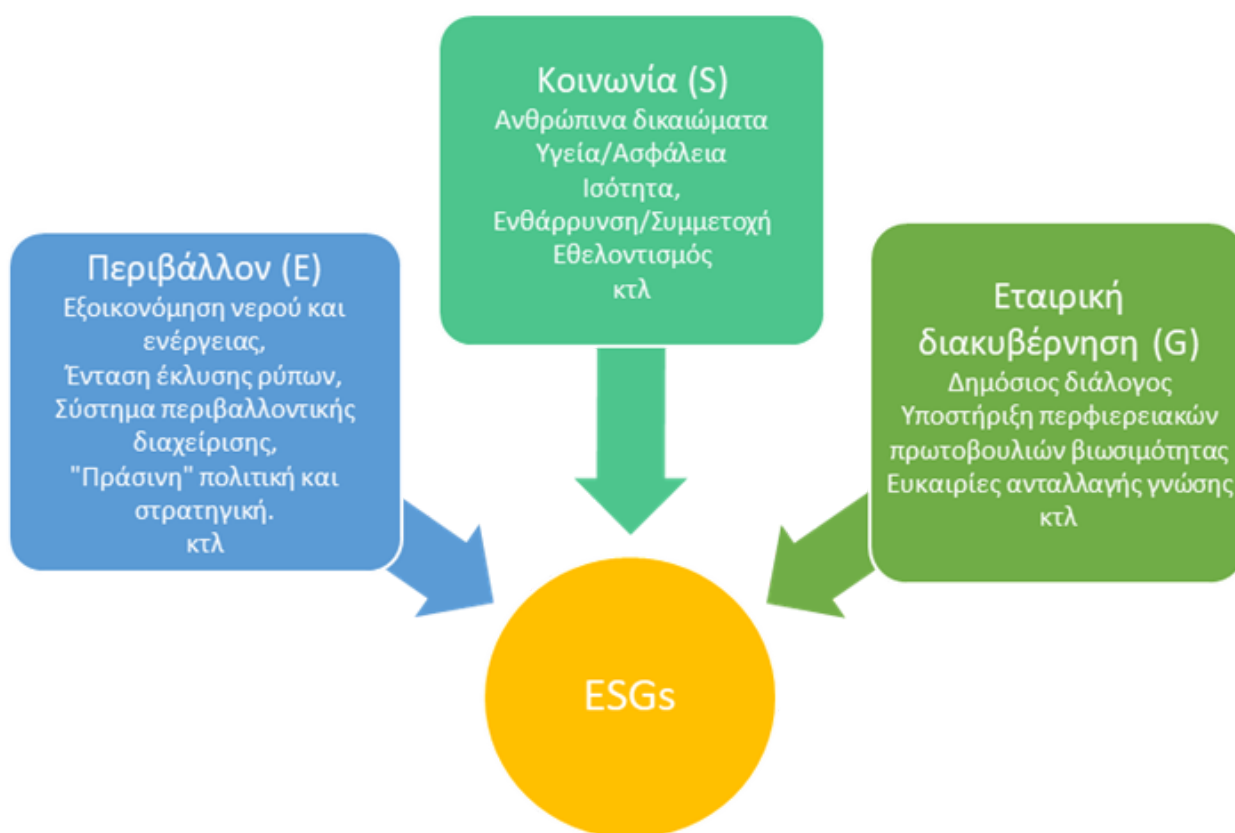

Το EMAS εφαρμόζεται μέσω του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1221/2009/EK για την Εκούσια Συμμετοχή Οργανισμών σε Κοινωνικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου, και αναγνωρίζεται ως ένα αξιόπιστο και σταθερό περιβαλλοντικό διαχειριστικό σύστημα, το οποίο προσθέτει τέσσερις σημαντικούς πυλώνες συγκριτικά με τις απαιτήσεις αντίστοιχων διεθνών κανονισμών, όπως το ISO 140001. Αυτοί αφορούν στη συνεχή περιβαλλοντική βελτίωση, τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία, τη δημόσια πληροφόρηση και τη συμμετοχή του προσωπικού. Κατόπιν σχετικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το Σύστημα εκτείνεται πλέον πέραν των ευρωπαϊκών συνόρων, καθιστώντας δυνατό, για οποιοδήποτε οργανισμό το επιθυμεί, να ενταχθεί σε αυτό, βελτιώνοντας την εικόνα και το όνομά του σε παγκόσμια κλίμακα (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009).

3.2 Πλαίσια Αναφοράς για τον Προσδιορισμό Προτεραιοτήτων

Σήμερα, τα ΑΕΙ έχουν στη διάθεσή τους κρίσιμα πλαίσια αναφοράς, παραμέτρους και δείκτες που μπορούν να χρησιμοποιούν για τη χάραξη της στρατηγικής και της στοχοθεσίας τους στην κατεύθυνση της αειφορίας. Η εναρμόνιση της λειτουργίας τους με τις πρωτοβουλίες αυτές θέτει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε επίπεδο πανεπιστημιακού ιδρύματος και με τρόπο ώστε να επωφελούνται ταυτόχρονα και οι κοινότητες γύρω από αυτό.

Ειδικότερα, στην περίπτωση του Πανεπιστημίου Πειραιώς, η ιδέα της στρατηγικής για την αειφόρο πορεία του γεννιέται μέσα στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο που περιγράφηκε προηγουμένως, έχοντας ως κεντρικό σημείο αναφοράς της τους 17 Στόχους της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, και αντλώντας παράλληλα από τα παγκόσμια πρότυπα αναφοράς **ESG**. Τα τελευταία δομούνται σε τρεις πυλώνες, το **Περιβάλλον** (Environmental), την **Κοινωνία** (Social) και την **Εταιρική Διακυβέρνηση** (Governance), οι οποίοι ταυτίζονται με τις τρεις βασικές συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως παρουσιάζεται στην Εικόνα 2.

Εικόνα 2. Οι συνιστώσες ESG

Η προσπάθεια εναρμόνισης των δύο αυτών πλαισίων καλύπτει τη σταδιακή συνολική εξέλιξη οργανισμών και εταιρειών προς την κατεύθυνση της αειφορίας και την επίτευξη των στόχων αυτής, προσδίδοντας σε μία εύρυθμη και μακροπρόθεσμη λειτουργία απέναντι στους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς προβληματισμούς, και τους προβληματισμούς διακυβέρνησης. Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτών οι φορείς αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας είναι σε θέση να διερευνούν και να αξιολογούν τη συνεργατική επίδραση της εφαρμογής δράσεων και πολιτικών αειφορίας, οι οποίες ειδικά σε επίπεδο ΑΕΙ διαπερνούν όλους τους τομείς της δραστηριότητάς τους συνολικά, κατηγοριοποιώντας τα διάφορα χαρακτηριστικά τους στα τέσσερα πεδία της Εικόνας 3 [1] :

Εικόνα 3. Δείκτες και πεδία Αειφόρου Πανεπιστημίου

Η πιο πάνω ταξινόμηση, αν και όχι απόλυτη, μπορεί να βοηθήσει στον καλύτερο προσδιορισμό των δράσεων του Αειφόρου Πανεπιστημίου και να διευκολύνει την κατανομή αρμοδιοτήτων σε μια πορεία προσέγγισής του. Για τον λόγο αυτό, οι προσδιοριζόμενες προτεραιότητες του στρατηγικού σχεδιασμού για την αειφορία του Πανεπιστημίου Πειραιώς επιδιώκεται να διαθέτουν στοιχεία αυτής, όπως επίσης των κάτωθι διεθνών πλαισίων αξιολόγησης στο μέτρο του δυνατού.

[1] UNESCO (2015), Roadmap for implementing the Global Action Programme on Education for Sustainable Development (GAP).

Πλαίσια για την αξιολόγηση της αειφορικής απόδοσης των Πανεπιστημίων [2]	
AISHE (Assessment Instrument for Sustainability in Higher Education)	Στη νεότερη εκδοχή του, το AISHE (AISHE 2) αναπτύχθηκε από μια ομάδα ιδρυμάτων σε Ολλανδία, Σουηδία, Αυστρία και Ισπανία και περιλαμβάνει 5 βασικές διαστάσεις: την ιδρυματική ταυτότητα, την εκπαίδευση, την έρευνα, τις λειτουργίες και την κοινωνική δραστηριότητα. Κάθε μία από αυτές αξιολογείται ως προς 6 επιμέρους δείκτες.
AUA (Alternative University Appraisal)	Δημιουργήθηκε από το Πανεπιστήμιο Hokaido με σκοπό τη δημιουργία μιας κοινότητας μάθησης μεταξύ ιδρυμάτων στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, ενεργών στην παροχή εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
CRUE (Conference of Rectors of Universities in Spain)	Αναπτύχθηκε ως σύστημα δεικτών μέτρησης της προόδου των ισπανικών πανεπιστημίων σε σχέση με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική ευθύνη.
Sustainable Leadership Scorecard	Δημιουργήθηκε από την Association of University Directors of Estates, την Alliance for Sustainability Leadership in Education και την εταιρεία ARUP. Πρόκειται για εργαλείο στοχοθεσίας και αυτοαξιολόγησης για πανεπιστήμια με στόχο τη βελτίωση της κοινωνικής ευθύνης και περιβαλλοντικής απόδοσης τους μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με τις εξής κύριες διαστάσεις: μάθηση, τη διδασκαλία και έρευνα, ηγεσία και διακυβέρνηση, εγκαταστάσεις και λειτουργίες, συνεργασίες και ενεργό συμμετοχή.
STARS (The Sustainability Tracking, Assessment & Rating System)	Δημιουργήθηκε από την Ένωση για την Προώθηση της Βιωσιμότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (AASHE) ως υπόδειγμα αυτοαξιολόγησης και μέτρησης της προόδου των Πανεπιστημίων ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Κρίσιμες διαστάσεις που λαμβάνονται υπόψη είναι: τα ιδρυματικά χαρακτηριστικά, η ακαδημαϊκή λειτουργία (πρόγραμμα σπουδών και έρευνα), η δέσμευση, οι λειτουργίες, ο προγραμματισμός και η διοίκηση, η καινοτομία και η ηγεσία.
The Green Plan and the Label DD RS	Δημιουργήθηκε από συνδέσμους πανεπιστημίων στη Γαλλία, τη Γαλλική Κυβέρνηση και μη κυβερνητικές οργανώσεις, ως ένα πλαίσιο διαμόρφωσης στρατηγικής, αυτοαξιολόγησης και απονομής σχετικής «σήμανσης».
Sustainable Campus Assessment System	Δημιουργήθηκε από το Πανεπιστήμιο Hokaido. Κρίσιμες διαστάσεις που λαμβάνονται υπόψη είναι η διοίκηση, η εκπαίδευση και η έρευνα, και η σύνδεση με την τοπική κοινωνία.
National Assessments of the Institutionalization of the Environmental Commitment at Latin American Universities	Δημιουργήθηκε από την Alliance of Ibero-American Networks of Universities for Sustainability and Environment. Κρίσιμες διαστάσεις: διοίκηση και συμμετοχή, διδασκαλία και επιμόρφωση, έρευνα και τεχνολογία, κοινωνική δραστηριότητα, διοίκηση και προγραμματισμός.

[2] Platform for Sustainability Performance in Education. https://www.eauc.org.uk/theplatform/getting_started

Πέραν των ανωτέρω, αναφέρεται επίσης η λίστα κατάταξης **Times Higher Education Impact** [3] ως η πιο γνωστή ίσως σε παγκόσμιο επίπεδο για την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων ως προς τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (εκτός των στόχων 1, 2, 6, 7, 14 και 15). Οι παράμετροι αξιολόγησης περιλαμβάνουν την έρευνα, την επιρροή και τη διοίκηση.

Αντίστοιχα, το σύστημα κατάταξης **UI Green Metric** [4], μία πρωτοβουλία των πανεπιστημίων της Ινδονησίας η οποία έχει τεθεί σε εφαρμογή από το 2010, στοχεύει στην αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης των ανώτατων ιδρυμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μετεξέλιξή τους σε αειφόρα πανεπιστήμια. Στο πλαίσιο αυτής, προτείνονται τα παρακάτω έξι κύρια κριτήρια αξιολόγησης και κατάταξης, κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί σε διαφορετικές παραμέτρους της αειφορίας:

1. Διαχείριση απορριμμάτων (18% της βαθμολογίας),
2. Διαχείριση της ενέργειας και της κλιματική αλλαγή (21% της βαθμολογίας),
3. Διαχείριση κτηρίων και των υποδομών (15% της βαθμολογίας),
4. Διαχείριση κατανάλωσης νερού (10% της βαθμολογίας),
5. Διαχείριση μεταφορών και κινητικότητας (18% της βαθμολογίας),
6. Διαχείριση της εκπαίδευσης και της έρευνα (18% βαθμολογίας).

Η βαθμολογία ανά τομέα συνοψίζει τις δράσεις και προσπάθειες των Πανεπιστημίων προς την κατεύθυνση της αειφορίας και έχει αριθμητική μορφή, καθώς τα δεδομένα που συλλέγονται υποβάλλονται σε στατιστική επεξεργασία. Η συλλογή δεδομένων αφορά στη χρονική περίοδο μεταξύ των μηνών Μάϊου-Οκτωβρίου κάθε έτους.

[3] <https://www.timeshighereducation.com/impactrankings>

[4] <https://greenmetric.ui.ac.id/>

4. Προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης για την Αειφορία

Για την οργάνωση όλης της προσπάθειας του Πανεπιστημίου Πειραιώς να στραφεί προς την αειφορία, η Επιτροπή για την Αειφόρο Ανάπτυξη εισηγείται και προτείνει τη θεσμοθέτηση ενός σαφώς καθορισμένου σχεδίου δράσης, το οποίο αναμένεται να θέσει γερές βάσεις για την ενσωμάτωση των διαστάσεων της αειφορίας και της κοινωνικής ευθύνης στον προγραμματισμό και τη διαχείριση όλων των πόρων και δραστηριοτήτων του. Η επιδίωξη αυτή, εναρμονίζεται πλήρως με τις απαιτήσεις της επικαιροποιημένης Χάρτας Αειφορίας και περιλαμβάνει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις προς πέντε διακριτές αλλά και αλληλένδετες μεταξύ τους δομικές κατευθύνσεις.

Κάθε μία από αυτές συνδέεται με έναν ή περισσότερους από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας του ΟΗΕ (Εικόνα 4), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη στοιχεία και παραμέτρους από τα προηγούμενα πλαίσια αναφοράς. Το τελευταίο, δεν συνεπάγεται την μίμηση της πρακτικής τους εφαρμογής, αλλά την κριτική μετάφραση τους σε δράσεις βάσει της φυσιογνωμίας του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται το Πανεπιστήμιο.

Εικόνα 4. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Συγκεκριμένα, οι πιο πάνω στρατηγικές κατευθύνσεις δράσεων, μαζί με τους πιο στενά συνδεδεμένους από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, απαριθμούνται στον Πίνακα 2 που ακολουθεί.

Πίνακας 2. Στρατηγικές κατευθύνσεις δράσεων και σύνδεση με SDGs

Στρατηγικές Κατευθύνσεις Δράσεων	Σύνδεση με SDGs
Ηγεσία και Διακυβέρνηση	SDG 17 , SDG 8, SDG 16
Βελτίωση/Επέκταση Υποδομών	SDG 13 , SDG 3, SDG 6, SDG 7, SDG 11, SDG 12
Ακαδημαϊκή και Εκπαιδευτική Πολιτική/Λειτουργία	SDG 4 , SDG 10, SDG 5
Έρευνα, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα	SDG 9 , SDG 7, SDG 11, SDG 13, SDG 1, SDG 2, SDG 3, SDG 12, SDG 14, SDG 15
Εξωστρέφεια και Κοινωνική Συμμετοχή	SDG 11 , SDG 16, SDG 17

Με άξονα αυτές τις κατευθύνσεις το προτεινόμενο σχέδιο δράσης για την αειφορία δομείται και αναλύεται περαιτέρω στα ακόλουθα πεδία, τα οποία απεικονίζονται επίσης διαγραμματικά στην Εικόνα 5:

- **Πυλώνες** της στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης.
- **Στόχοι** ανά αναπτυξιακό πυλώνα.
- **Δράσεις** επίτευξης των στόχων ανά αναπτυξιακό πυλώνα.
- **Δείκτες** παρακολούθησης της πορείας των προτεινόμενων δράσεων και στόχων.
- **Τυποποίηση ή Επανασχεδιασμός** του σχεδίου δράσης.

Εικόνα 5. Πεδία ανάλυσης του προτεινόμενου σχεδίου δράσης για την αειφορία

Τα πεδία αυτά αποτελούν **δέσμευση** της στρατηγικής που καταstrώνει το Πανεπιστήμιο Πειραιώς για την εκπλήρωση του **οράματός** του: **Να καταστεί το συντομότερο δυνατόν σημείο αναφοράς για την αειφορία στη χώρα και διεθνώς.**

5. Πυλώνες, Αναπτυξιακοί Στόχοι, Δράσεις και Δείκτες Δράσεων

Με στόχο την επιτυχή ενσωμάτωση και προώθηση των αρχών της αειφορίας στα προγράμματα σπουδών, την ερευνητική δραστηριότητα, τις υποδομές και εγκαταστάσεις, και την ενίσχυση των σχέσεων του με την κοινωνία, η στρατηγική αειφορίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς διαρθρώνεται σε **πέντε** αλληλεπικαλυπτόμενους **Πυλώνες**, θεμελιώδους αξίας για την ανάπτυξη εκείνων των συντονισμένων δράσεων που αναμένεται να κατατείνουν στην αξιοβίωτη μελλοντική πορεία ενός ιστορικού ακαδημαϊκού ιδρύματος που θέλει και δρα ώστε να παραμείνει **Σημείο Αναφοράς** στην **Επιστήμη** και την **Κοινωνία**.

Πίνακας 3. Πυλώνες σχεδίου δράσης και στόχοι

Πυλώνες Σχεδίου Δράσης για την Αειφορία	Γενικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι Πυλώνων
5.1 Εκπαίδευση	Ενσωμάτωση και διάχυση της αειφορίας μέσα από τις συνολικές ακαδημαϊκές δραστηριότητες του Πανεπιστημίου (προπτυχιακές, μεταπτυχιακές, δια βίου εκπαίδευσης).
5.2 Έρευνα	Ενδυνάμωση της υψηλής ποιότητας βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, στους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης.
5.3 Περιβάλλον	Προώθηση του αειφορικού σχεδιασμού και της αναβάθμισης των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων και υποδομών.
5.4 Εξωστρέφεια	Άνοιγμα του Πανεπιστημίου και ισχυροποίηση της διασύνδεσής του με την τοπική κοινωνία και με ακαδημαϊκούς και άλλους φορείς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω της επέκτασης και εντατικοποίησης των δικτύων και των στρατηγικών συνεργασιών του με στόχο την ανάπτυξη και διάδοση τεχνογνωσίας, καλών πρακτικών και αντικειμενικών θέσεων και απόψεων σε θέματα που άπτονται της αειφόρου ανάπτυξης.
5.5 Διοίκηση	Διασφάλιση μιας συνεκτικής και δυναμικής κουλτούρας στη διοίκηση του Πανεπιστημίου που δημιουργεί προϋποθέσεις για την επίτευξη ενός άρτιου περιβάλλοντος για την αποδοτικότερη λειτουργία του Ιδρύματος σε εναρμόνιση με τις αρχές και Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης.

Η ανάλυση των γενικών στρατηγικών στόχων κάθε Πυλώνα πραγματοποιείται με βάση συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια και δείκτες αποτελεσματικότητας, όπως παρουσιάζονται πιο ειδικά στη συνέχεια. Σημειώνεται δε, ότι επί του παρόντος, δεν υπάρχει ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο για την αειφορία για το Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Αυτό αναμένεται να διαμορφωθεί και να τεθεί σε εφαρμογή τα επόμενα χρόνια βάσει των προτεινόμενων δράσεων στο παρόν κείμενο.

5.1 Εκπαίδευση

Ένας από τους στρατηγικούς στόχους του Πανεπιστημίου Πειραιώς εκ της ιδρύσεώς του αναφέρεται στην παραγωγή, διάδοση και εφαρμογή γνώσης αιχμής μέσα από τη διαρκή διεύρυνση των οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών επιστημονικών πεδίων που θεραπεύει και τη συνεχή προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών του στις επιστημονικές εξελίξεις και στις ανάγκες της κοινωνίας, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας. Η παροχή συνεπώς υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακής παιδείας και εκπαίδευσης προς τον σκοπό επίσης της αιεφορίας τοποθετείται στο επίκεντρο των παρεμβάσεων που προτείνονται στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου δράσης.

Στόχος αυτών είναι η σταδιακή ανάπτυξη του κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος και η δημιουργία εκείνων των εμπειριών, οι οποίες θα καταστήσουν ικανούς τους φοιτητές και φοιτήτριες του, αλλά και το σύνολο της πανεπιστημιακής του κοινότητας, να εργαστούν προς την κατεύθυνση της διασφάλισης μίας καλύτερης ποιότητας ζωής ενστερνιζόμενοι τις αρχές, τις αξίες, και τις πρακτικές της αιεφορίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, προτείνονται ενέργειες όπως ο εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας με έμφαση στην συμμετοχή των εκπαιδευομένων, τη διεπιστημονικότητα και την ταυτόχρονη διασφάλιση της διαρκούς και διαθέσιμης προς όλους πρόσβασης στην εκπαίδευση ειδικά περί αιεφορίας αλλά και γενικά.

Αυτές οι επιδιώξεις συνδέονται στενά με τους ακόλουθους τρεις από τους 17 Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη: (i) Στόχος 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση, (ii) Στόχος 10 – Λιγότερες Ανισότητες, και (iii) Στόχος 5 – Ισότητα των φύλων. Έμμεσα ωστόσο αφορούν στο σύνολο αυτών δεδομένου ότι το αντικείμενο της εκπαίδευσης συνδέεται με όλες τις εκφάνσεις της αιεφορίας. Οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι (ΣΣ) και οι προτεινόμενες δράσεις (ΠΔ) που τις υποστηρίζουν αναφέρονται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 1- Εκπαίδευση (Π1)

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π1	
ΣΣ1/Π1	Ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών με ενσωμάτωση μαθημάτων σχετικών με την αιεφορία.
ΣΣ1/Π1_ΠΔ1	Καταγραφή μαθημάτων σχετικών με την αιεφορία στα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
ΣΣ1/Π1_ΠΔ2	Επικαιροποίηση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την αιεφόρο εκπαίδευση και σε συνεχή διάλογο με την αγορά εργασίας.
ΣΣ1/Π1_ΠΔ3	Προσέλκυση ακαδημαϊκού προσωπικού με εξειδίκευση σε θέματα αιεφορίας, καθώς αυτά αναμένεται να εντάσσονται ολοένα και περισσότερο στα προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου/Δημιουργία νέων θέσεων.
ΣΣ2/Π1	Αναβάθμιση των μεθόδων και μοντέλων διδασκαλίας σύμφωνα με τις αρχές της αιεφόρου εκπαίδευσης.
ΣΣ2/Π1_ΠΔ1	Εισαγωγή και αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τη μείωση γραφικής εκπαιδευτικής ύλης (π.χ. αξιοποίηση των ηλεκτρονικών αποθετηρίων του Πανεπιστημίου στην εκπαίδευση).
ΣΣ2/Π1_ΠΔ2	Πρωώθηση της συμμετοχής φοιτητών σε ερευνητικές δραστηριότητες ως μέρος εργασιών εξαμήνου ή μέρος πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών.
ΣΣ2/Π1_ΠΔ3	Ενίσχυση μεθόδων βιωματικής μάθησης (εκπαιδευτικές δραστηριότητες εκτός Πανεπιστημίου).
ΣΣ2/Π1_ΠΔ4	Διοργάνωση διαλέξεων σχετικών με την αιεφορία από επισκέπτες καθηγητές άλλων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων της χώρας ή του εξωτερικού ή εκπροσώπων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π1

ΣΣ3/Π1	Οργάνωση και ανάπτυξη διαπανεπιστημιακών και διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου σε πεδία συναφή με την αειφορία..
ΣΣ3/Π1_ΠΔ1	Καταγραφή υφιστάμενων διαπανεπιστημιακών ή διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
ΣΣ3/Π1_ΠΔ2	Ανάπτυξη νέων συνεργασιών μεταξύ τμημάτων του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π1_ΠΔ3	Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα της χώρας και του εξωτερικού.
ΣΣ4/Π1	Οργάνωση και αναβάθμιση υποδομών δια βίου μάθησης για την επιμόρφωση σχετικά με την αειφορία.
ΣΣ4/Π1_ΠΔ1	Προσφορά επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών σχετικά με την αειφορία μέσω του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΒΙΜ) του Πανεπιστημίου.
ΣΣ4/Π1_ΠΔ2	Ενίσχυση των εξ αποστάσεως επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών (e-learning) του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙΜ.
ΣΣ5/Π1	Πρωώθηση ισότητας ευκαιριών μέσα από υποστηρικτικές δράσεις για φοιτητές και απόφοιτους προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τμημάτων, και υποψήφιους διδάκτορες/νέους μεταδιδάκτορες.
ΣΣ5/Π1_ΠΔ1	Ενίσχυση συστήματος εσωτερικών υποτροφιών για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου με έμφαση σε ομάδες ειδικών κοινωνικών κατηγοριών.
ΣΣ5/Π1_ΠΔ2	Ενίσχυση συμμετοχής φοιτητών του Πανεπιστημίου σε εθνικά/διεθνή συνέδρια.
ΣΣ5/Π1_ΠΔ3	Διερεύνηση και καταγραφή των λόγων καθυστέρησης ολοκλήρωσης σπουδών και συμβολή στην επίλυση αυτών.
ΣΣ5/Π1_ΠΔ4	Ενίσχυση διαδικασιών απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και προώθησης αποφοίτων στην αγορά εργασίας με ενσωμάτωση μεταξύ των άλλων της έμφυλης διάστασης στην επαγγελματική εξέλιξη.
ΣΣ5/Π1_ΠΔ5	Ενίσχυση ισότιμης συμμετοχής υποψήφιων διδασκόντων και νέων μεταδιδασκόντων σε μαθήματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Για την παρακολούθηση της πορείας των πιο πάνω δράσεων και του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων αυτών, προτείνονται οι δείκτες που αναφέρονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 1- Εκπαίδευση (Π1)

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π1

ΠΔΠ1/Π1	Μελέτη για την εισαγωγή καθετοποιημένων μαθημάτων σχετικών με την αειφορία.
ΠΔΠ1.1/Π1	Αριθμός υφιστάμενων μαθημάτων.
ΠΔΠ1.2/Π1	Αριθμός νέων μαθημάτων.
ΠΔΠ2/Π1	Προσέλκυση ακαδημαϊκού προσωπικού με εξειδίκευση σε θέματα αειφορίας, καθώς αυτά αναμένεται να εντάσσονται ολοένα και περισσότερο στα προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου./Δημιουργία νέων θέσεων.

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π1

ΠΔΠ3/Π1	Μελέτη για ενίσχυση της εισαγωγής καινοτόμων μοντέλων διδασκαλίας στα προγράμματα σπουδών.
ΠΔΠ3.1/Π1	Αριθμός δράσεων βιωματικής και συμμετοχικής μάθησης.
ΠΔΠ3.2/Π1	Αριθμός προπτυχιακών/μεταπτυχιακών φοιτητών που συμμετέχει σε ερευνητικές εργασίες.
ΠΔΠ4/Π1	Βαθμός ικανοποίησης φοιτητών από την ποιότητα του διδακτικού έργου.
ΠΔΠ5/Π1	Μελέτη για διαπανεπιστημιακά/διατμηματικά προγράμματα σπουδών σε πεδία συναφή με την αειφορία.
ΠΔΠ5.1/Π1	Αριθμός υφιστάμενων συνεργασιών.
ΠΔΠ5.2/Π1	Αριθμός νέων συνεργασιών.
ΠΔΠ6/Π1	Μελέτη για την ενσωμάτωση επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών σχετικά με την αειφορία στο ΚΕ.ΔΙ.ΒΙΜ του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ6.1/Π1	Αριθμός υφιστάμενων επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών.
ΠΔΠ6.2/Π1	Αριθμός νέων επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών.
ΠΔΠ6.3/Π1	Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων σπουδών που υλοποιούνται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (e-learning).
ΠΔΠ8/Π1	Μελέτη για την ενίσχυση δράσεων υποστήριξης φοιτητών και αποφοίτων του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ8.1/Π1	Αριθμός εσωτερικών υποτροφιών για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές.
ΠΔΠ8.2Π1	Ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών.
ΠΔΠ9/Π1	Πλήθος ενημερώσεων/σεμιναρίων/ημερίδων σχετικά με την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών.
ΠΔΠ10/Π1	Ποσοστό συμμετοχής υποψήφιων διδακτόρων και νέων μεταδιδακτόρων στη διδασκαλία.

5.2 Έρευνα

Η ανάπτυξη υψηλής ποιότητας βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της αειφόρου ανάπτυξης, η παραγωγή νέων καινοτόμων επιτευγμάτων και η διάχυση αυτών μέσω στοχευμένων δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, συνέδρια και άλλα κανάλια επικοινωνίας προς όφελος της επιστήμης και της κοινωνίας αποτελούν ουσιαστικό Πυλώνα του σχεδίου αειφορίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς και σημαντικό δείκτη επιτυχίας των προτεινόμενων σε αυτό δράσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή, κύριες προτεραιότητες αποτελούν η αύξηση της χρηματοδότησης για περαιτέρω ενίσχυση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου και των μελών ΔΕΠ του, όπως επίσης η αναβάθμιση των ερευνητικών μονάδων και εργαστηρίων που λειτουργούν εντός του Ιδρύματος με στόχο τη μετεξέλιξή τους σε κέντρα αριστείας για την αειφορία ικανά να προσφέρουν στον Ευρωπαϊκό χώρο ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας, αλλά και την εγχώρια και διεθνή προσπάθεια προς την βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι προτεινόμενες δράσεις συνδέονται άμεσα με τον Στόχο 9 – Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη με παράλληλη ουσιαστική συνεισφορά στους ακόλουθους τρεις στόχους, στους οποίους το Πανεπιστήμιο Πειραιά καταγράφει ήδη πλούσια ερευνητική δραστηριότητα: (i) Στόχος 7 – Φθηνή και Καθαρή Ενέργεια, (ii) Στόχος 11 – Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες, και (iii) Στόχος 13 – Δράση για το Κλίμα. Στρατηγική επιδίωξη ωστόσο είναι η ευρύτερη συνεισφορά και στους υπόλοιπους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης εκκινώντας από εκείνους στους οποίους παρατηρείται έμμεση σύνδεση ή αντίκτυπος των ερευνητικών αποτελεσμάτων του Πανεπιστημίου, όπως ο Στόχος 1 – Μηδενική Φτώχεια, ο Στόχος 2 – Μηδενική Πείνα, ο Στόχος 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία, ο Στόχος 12 – Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή, ο Στόχος 14 - Ζωή στο νερό και ο Στόχος 15 - Ζωή στη Στεριά.

Για την επιτυχή ανταπόκριση του Πανεπιστημίου Πειραιώς στις πιο πάνω επιδιώξεις, το παρόν σχέδιο δράσης προτείνει τους επιμέρους στρατηγικούς στόχους (ΣΣ) και προτεινόμενες δράσεις (ΠΔ) που αναφέρονται στον Πίνακα 6 πιο κάτω.

Πίνακας 6. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 2-Έρευνα (Π2)

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π2	
ΣΣ1/Π2	Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας σε θέματα που άπτονται της αειφορίας.
ΣΣ1/Π2_ΠΔ1	Ενθάρρυνση της έρευνας προς την κατεύθυνση της αειφορίας με την ύπαρξη κατάλληλης εργαστηριακής και χρηματοδοτικής υποστήριξης.
ΣΣ1/Π2_ΠΔ2	Ενθάρρυνση των διατμηματικών συνεργασιών και των οριζόντιων ερευνητικών δράσεων εντός του Πανεπιστημίου με στόχο την ενίσχυση της διεπιστημονικότητας και τον καθορισμό νέων ερευνητικών πεδίων σε συνάφεια με τους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της αειφορίας.
ΣΣ1/Π2_ΠΔ3	Ενθάρρυνση της συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα εθνικής και ευρωπαϊκής χρηματοδότησης και των συνεργασιών με πανεπιστημιακά ιδρύματα και ερευνητικά ινστιτούτα αναγνωρισμένου κύρους και διεθνούς εμβέλειας.
ΣΣ1/Π2_ΠΔ4	Διερεύνηση δυνατοτήτων περαιτέρω χρηματοδότησης της ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου μέσω ανάπτυξης συνεργασιών με εξωτερικούς οργανισμούς και εταιρείες υψηλής τεχνολογίας με στόχο τον κοινό σχεδιασμό λύσεων και καινοτομιών για την προώθηση της αειφορικής ανάπτυξης.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π2

ΣΣ2/Π2	Ενίσχυση πόρων, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός υποδομών και εξοπλισμού της έρευνας για την αειφορία.
ΣΣ2/Π2_ΠΔ1	Καταγραφή εργαστηριακών ερευνητικών υποδομών, εξοπλισμού, πόρων και λοιπών αναγκών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου και χρηματοδότηση της συντήρησης και αναβάθμισης τους μέσω του τακτικού προϋπολογισμού.
ΣΣ2/Π2_ΠΔ2	Διευκόλυνση μελών ΔΕΠ και ερευνητικού προσωπικού για πρόσβαση σε υπολογιστικούς πόρους και συνδρομητικές βάσεις δεδομένων χρήσιμων για τη διεξαγωγή έρευνας προς την κατεύθυνση της αειφορίας.
ΣΣ2/Π2_ΠΔ3	Διαμόρφωση πλαισίου κινήτρων για την προώθηση της συμμετοχής προπτυχιακών/μεταπτυχιακών φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα.
ΣΣ2/Π2_ΠΔ4	Παροχή κινήτρων για την προσέλκυση νέου ερευνητικού προσωπικού υψηλής ποιότητας και συναφούς εξειδίκευσης για την στελέχωση των ερευνητικών υποδομών του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π2	Προώθηση και προβολή των αποτελεσμάτων της σχετικής ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π2_ΠΔ1	Αύξηση των δημοσιεύσεων σε διεθνή έγκριτα περιοδικά με κριτές (peer-reviewed) και ενίσχυση συμμετοχής μελών ΔΕΠ, υποψήφιων διδασκόντων και ερευνητικού προσωπικού σε διεθνή και εθνικά συνέδρια σχετικών με την αειφορία.
ΣΣ3/Π2_ΠΔ2	Παροχή κινήτρων για δημοσιεύσεις σε περιοδικά ανοικτής πρόσβασης και σε ιδρυματικά αποθετήρια, όπως το αποθετήριο ΠΑΝΔΩΡΑ του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π2_ΠΔ3	Δημοσιοποίηση/επιβράβευση μελών ΔΕΠ με την υψηλότερη ερευνητική δραστηριότητα σε πεδία συναφή με την αειφορία.
ΣΣ3/Π2_ΠΔ4	Προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου και των επιτευγμάτων αυτής μέσω της ιστοσελίδας του Ιδρύματος και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
ΣΣ3/Π2_ΠΔ5	Διοργάνωση ημερίδων και συναφών δράσεων ανοιχτών στο ευρύ κοινό για την παρουσίαση της έρευνας που εκπονείται στο Πανεπιστήμιο, με τη συμμετοχή της ακαδημαϊκής και φοιτητικής του κοινότητας και κοινωνικών φορέων με άμεσο ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα αυτής.

Για την παρακολούθηση της πορείας των πιο πάνω δράσεων και του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων αυτών, προτείνονται οι δείκτες που αναφέρονται στον Πίνακα 7 πιο κάτω:

Πίνακας 7. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 2- Έρευνα (Π2)

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π2	
ΠΔΠ1/Π2	Ύψος χρηματοδότησης που εξασφαλίζεται από πηγές χρηματοδότησης πέραν του τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου (εθνικοί πόροι, ευρωπαϊκοί πόροι, βιομηχανία κτλ).
ΠΔΠ2/Π2	Αριθμός ερευνητικών έργων σχετικών με την αειφορία που υλοποιούνται σε συνεργασία με εγχώρια και διεθνή πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, και στο πλαίσιο διατμηματικών συνεργασιών.
ΠΔΠ3/Π2	Αριθμός συνεργασιών με την εγχώρια και διεθνή βιομηχανία, επιχειρήσεις και οργανισμούς για την υλοποίηση έρευνας και την ανάπτυξη λύσεων και καινοτομιών σχετικών με την αειφόρο ανάπτυξη.
ΠΔΠ4/Π2	Αριθμός ερευνητών που απασχολούνται σε ερευνητικά έργα στις κύριες συνιστώσες της αειφορίας.

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π2

ΠΔΠ5/Π2	Μελέτη για την υλοποίηση δράσεων βελτίωσης των ερευνητικών υποδομών.
ΠΔΠ5.1/Π2	Αριθμός ερευνητικών μονάδων και κέντρων που υλοποιούν έρευνα στις κύριες συνιστώσες της αειφορίας.
ΠΔΠ5.2/Π2	Ετήσια οικονομική ενίσχυση των ερευνητικών μονάδων και κέντρων του Πανεπιστημίου για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών (εξοπλισμός, πόροι, συνδρομές κτλ).
ΠΔΠ6/Π2	Ετήσια οικονομική ενίσχυση Τμημάτων του Πανεπιστημίου για δράσεις δημοσιότητας και προβολής των αποτελεσμάτων ερευνητικής αριστείας.
ΠΔΠ7/Π2	Αριθμός μελών ΔΕΠ επί του συνόλου της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου με δημοσιεύσεις σε διεθνής βάσεις δεδομένων
ΠΔΠ7.1/Π2	Αριθμός δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια με κριτές.
ΠΔΠ7.2/Π2	Αριθμός δημοσιεύσεων στο αποθετήριο ανοιχτής πρόσβασης του Πανεπιστημίου, ΠΑΝΔΩΡΑ.
ΠΔΠ7.3/Π2	Αριθμός αναφορών των ερευνητικών δημοσιεύσεων.

5.3 Περιβάλλον

Η ενσωμάτωση της διάστασης του Περιβάλλοντος στις υπόλοιπες συνιστώσες του σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Πειραιώς είναι κεντρικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου του Αειφόρου Πανεπιστημίου. Συνολικός στόχος είναι η διασφάλιση και εξασφάλιση της βελτίωσης της περιβαλλοντικής ποιότητας για όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας και προκειμένου αυτή να επιτευχθεί, προτείνεται ένα ευρύ πλέγμα στρατηγικών προτεραιοτήτων οι οποίες προωθούν έμπρακτα την υπεύθυνη συμπεριφορά απέναντι στο φυσικό περιβάλλον, όπως ο αειφορικός και ασφαλής σχεδιασμός υποδομών, η αποδοτική διαχείριση της ενέργειας και άλλων πόρων και η οικολογική πρόνοια, αλλά και την ισότιμη συμμετοχή και πρόσβαση για όλους στις παρεχόμενες ακαδημαϊκές και λειτουργικές υπηρεσίες του Ιδρύματος. Επιπλέον, η ανάπτυξη και ενθάρρυνση μίας κοινής κουλτούρας για την αειφορία αποτελεί εξίσου σημαντική στόχευση στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Πυλώνα.

Στο σύνολό τους οι προτεινόμενες ενέργειες πέρα από τον Στόχο 13 – Δράση για το Κλίμα της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, συνδέονται επίσης και συνεισφέρουν άμεσα στους ακόλουθους πέντε Στόχους (τουλάχιστον): (i) Στόχος 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία, (ii) Στόχος 6 – Καθαρό Νερό και Αποχέτευση, (iii) Στόχος 7 – Φθηνή και Καθαρή Ενέργεια, (iv) Στόχος 11 – Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες και (v) Στόχος 12 – Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή. Παράλληλα, συνδέονται έμμεσα και συμπαρασύρουν έναν επιπλέον αριθμό από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως για παράδειγμα ο Στόχος 10 – Λιγότερες ανισότητες.

Για την ανταπόκριση του Πανεπιστημίου σε αυτές τις επιδιώξεις, ο περιβαλλοντικός Πυλώνας του προτεινόμενου σχεδίου δράσης περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται σε επιπλέον υπό-στόχους και έναν αριθμό επιμέρους δράσεων και υπό-δράσεων, όπως περιγράφεται στον Πίνακα 8 παρακάτω.

Πίνακας 8. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 3-Περιβάλλον (Π3)

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π3	
ΣΣ1/Π3	Δράσεις για τη βελτίωση του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος των λειτουργιών του Πανεπιστημίου και εξοικονόμηση πόρων.
ΣΣ1.1/Π3	Ενεργειακή αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1.1/Π3_ΠΔ1	Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης λειτουργίας του Πανεπιστημίου και αξιολόγηση των τρεχόντων ενεργειακών απαιτήσεων και επιδόσεων του.
ΣΣ1.1/Π3_ΠΔ2	Μελέτη για τη σταδιακή ενεργειακή αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των κτιριακών υποδομών.
ΣΣ1.1/Π3_ΠΔ3	Τήρηση μετρήσεων δεδομένων σχετικών με την κατανάλωση και εξοικονόμηση ενέργειας και χρήσης καυσίμων θέρμανσης.
ΣΣ1.2/Π3	Υπεύθυνη διαχείριση και κατανάλωση νερού.
ΣΣ1.2/Π3_ΠΔ1	Μελέτη για δημιουργία πιλοτικών υποδομών συλλογής και αξιοποίησης όμβριων υδάτων.
ΣΣ1.2/Π3_ΠΔ2	Σταδιακή εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων χρήσης νερού.
ΣΣ1.2/Π3_ΠΔ3	Τήρηση μετρήσεων δεδομένων σχετικών με την κατανάλωση και εξοικονόμηση νερού.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π3

ΣΣ1.3/Π3	Αειφορική εστίαση και διαχείριση τροφίμων
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ1	Δημιουργία προτύπων τροφοδοσίας και διάθεσης τροφίμων από προμηθευτές.
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ2	Εφαρμογή Συστήματος Διασφάλισης Υγιεινής (HACCP) στους χώρους εστίασης.
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ3	Δημιουργία προτύπων ορθής διαλογής απορριμμάτων τροφίμων και εστίασης.
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ3.1	Δημιουργία προτύπων διαχείρισης περιβαλλοντικά επικίνδυνων αποβλήτων εστίασης.
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ3.2	Μελέτη για πιλοτική εγκατάσταση μονάδας κομποστοποίησης
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ4	Προώθηση χρήσης οικολογικών και επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών/σκευών σερβιρίσματος.
ΣΣ1.3/Π3_ΠΔ5	Δωρεάν διάθεση μεριδίων τροφίμων σε κοινωνικές ομάδες με ανάγκες σίτισης.
ΣΣ1.4/Π3	Δράσεις για την ανακύκλωση και την ορθή διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων.
ΣΣ1.4/Π3_ΠΔ1	Χαρτογράφηση και αναγνώριση του είδους και του όγκου των αποβλήτων και απορριμμάτων που παράγονται στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1.4/Π3_ΠΔ2	Δημιουργία σημείων ανακύκλωσης απορριμμάτων στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1.4/Π3_ΠΔ3	Δημιουργία προτύπων διαχείρισης επικίνδυνων ή τοξικών απορριμμάτων/αποβλήτων.
ΣΣ1.5/Π3	Δράσεις για την προώθηση ήπιων μορφών κινητικότητας.
ΣΣ1.5/Π3_ΠΔ1	Παροχή κινήτρων για περιορισμό χρήσης ιδιωτικών μηχανοκίνητων οχημάτων για πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο. (π.χ. Παροχή/Ενίσχυση κινήτρων για χρήση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.)
ΣΣ1.5/Π3_ΠΔ2	Ενθάρρυνση χρήσης φιλικών προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς. (π.χ. Δημιουργία/Συντήρηση θέσεων στάθμευσης ποδηλάτων.)
ΣΣ1.6/Π3	Ενέργειες για την εξασφάλιση χρηματοδότησης για την υλοποίηση των δράσεων ΣΣ1/Π3.
ΣΣ1.6/Π3_ΠΔ1	Μελέτη για την αξιοποίηση εθνικών, περιφερειακών και τοπικών χρηματοδοτικών εργαλείων.
ΣΣ2/Π3	Βελτίωση ποιότητας και ασφάλειας του περιβάλλοντος χώρου του Πανεπιστημίου.
ΣΣ2/Π3_ΠΔ1	Αισθητική αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων του Πανεπιστημίου, συμπεριλαμβανομένου του εξωτερικού υπαίθριου χώρου.
ΣΣ2/Π3_ΠΔ2	Συντήρηση και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων (κοινόχρηστοι χώροι, αίθουσες, εργαστήρια, γραφεία) και του εξοπλισμού αυτών με έμφαση στην ασφάλεια και την ισότιμη πρόσβαση.
ΣΣ2/Π3_ΠΔ2.1	Ενίσχυση προσβασιμότητας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) σε όλους τους χώρους και τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου. (π.χ. Κατασκευή/Συντήρηση ραμπών, αναβατορίων, κατάλληλων ανελκυστήρων, ειδικών χώρων στάθμευσης, ειδική σήμανση).
ΣΣ2/Π3_ΠΔ2.2	Δημιουργία υποδομών για την ενίσχυση συμμετοχής φοιτητών με προβλήματα ακοής και όρασης.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π3

ΣΣ3/Π3	Δράσεις για την υγιεινή και την ασφάλεια στους χώρους του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π3_ΠΔ1	Μέριμνα για τη χρήση μη τοξικών και περιβαλλοντικά φιλικών καθαριστικών για τον καθημερινό καθαρισμό των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π3_ΠΔ2	Μέριμνα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας (π.χ. ιατροί εργασίας, ειδικά σεμινάρια παροχής πρώτων βοηθειών) εντός του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π3_ΠΔ3	Δράσεις εθελοντικής αιμοδοσίας εντός του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π3_ΠΔ4	Μέριμνα για εργονομική και ασφαλή χρήση εξοπλισμού (δημιουργία εγχειριδίων/οδηγιών, διενέργεια ειδικών σεμιναρίων).
ΣΣ3/Π3_ΠΔ5	Ενίσχυση πολιτικής απαγόρευσης καπνίσματος στους χώρους του Πανεπιστημίου (τοποθέτηση ειδικών σημάτων, διενέργεια ειδικών σεμιναρίων).
ΣΣ3/Π3_ΠΔ6	Κατάρτιση σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών (π.χ. σχέδια πυρασφάλειας και αντισεισμικής προστασίας, ειδικές σημάσεις διαφυγής, διενέργεια ειδικών σεμιναρίων) και προσαρμογής της λειτουργίας του Πανεπιστημίου σε έκτακτες συνθήκες (π.χ. COVID 19).
ΣΣ4/Π3	Καλλιέργεια περιβαλλοντικής κουλτούρας και συνείδησης.
ΣΣ4/Π3_ΠΔ1	Επιμόρφωση των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και διοικητικού προσωπικού σε θέματα ορθής διαχείρισης ενέργειας και πόρων, οικολογικών πρακτικών και περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου.
ΣΣ4/Π3_ΠΔ2	Ενίσχυση δράσεων ευαισθητοποίησης της πανεπιστημιακής κοινότητας για την προώθηση του εθελοντισμού σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και των ευρύτερων ζητημάτων που αφορούν στην αειφορία (π.χ. ποιότητα ζωής, σεβασμός στη διαφορετικότητα κτλ).
ΣΣ4/Π3_ΠΔ3	Διοργάνωση ανοιχτών συνεδρίων, σεμιναρίων, ημερίδων με στόχο την καλλιέργεια δεξιοτήτων περί βιώσιμης ανάπτυξης και αειφορίας στην πανεπιστημιακή κοινότητα και την τοπική και ευρύτερη κοινωνία.

Για την παρακολούθηση της πορείας των πιο πάνω δράσεων και του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων αυτών, προτείνονται οι δείκτες που αναφέρονται στον Πίνακα 9 πιο κάτω:

Πίνακας 9. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 3- Περιβάλλον (Π3)

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π3	
ΠΔΠ1/Π3	Ύψος επιδιωκόμενης χρηματοδότησης για την αναβάθμιση/συντήρηση υποδομών του Πανεπιστημίου για βελτίωση του περιβαλλοντικού και ενεργειακού του αποτυπώματος.
ΠΔΠ1.1/Π3	Ποσοστό δαπανών επί του τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ1.2/Π3	Ποσοστό δαπανών από πηγές χρηματοδότησης πέραν του τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ2/Π3	Ποσοστό ολοκλήρωσης μελετών για την αναβάθμιση των κτιρίων και εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου με έμφαση στην εξοικονόμηση πόρων (ενέργεια, νερό).

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π3

ΠΔΠ3/Π3	Ποσοστό ολοκλήρωσης δράσεων εξοικονόμησης πόρων στα κτίρια και τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ3.1/Π3	Αντικατάσταση μη αποδοτικών συστημάτων και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.
ΠΔΠ3.2/Π3	Εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων χρήσης νερού.
ΠΔΠ4/Π3	Ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων στα πανεπιστημιακά κτίρια όπου εφαρμόστηκε σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης
ΠΔΠ5/Π3	Δημιουργία προτύπων και εγχειριδίων περιβαλλοντικής διαχείρισης πόρων και απορριμμάτων Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ5.1/Π3	Πρότυπα/εγχειρίδια ορθής διαχείρισης πόρων.
ΠΔΠ5.2/Π3	Πρότυπα/εγχειρίδια τροφοδοσίας/διάθεσης τροφίμων.
ΠΔΠ5.3/Π3	Πρότυπα/εγχειρίδια ανακύκλωσης και διαχείρισης επικίνδυνων απορριμμάτων.
ΠΔΠ6/Π3	Δημιουργία σημείων ανακύκλωσης απορριμμάτων εντός των κτιρίων και των εγκαταστάσεων Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ7/Π3	Δημιουργία/συντήρηση θέσεων στάθμευσης ποδηλάτων.
ΠΔΠ8/Π3	Ποσοστό δαπανών επί του τακτικού προϋπολογισμού για βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου με γνώμονα την αισθητική αναβάθμιση, την ασφάλεια και την ισότιμη πρόσβαση.
ΠΔΠ9/Π3	Πρότυπα/εγχειρίδια και σημάνσεις για ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας εντός του χώρου του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ10/Π3	Ενημερωτικές δράσεις και σεμινάρια προς την πανεπιστημιακή κοινότητα για ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας.
ΠΔΠ11/Π3	Δράσεις κατάρτισης ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου.
ΠΔΠ12/Π3	Δράσεις ανοιχτής ενημέρωσης σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου.
ΠΔΠ13/Π3	Εθελοντικές δράσεις για την προστασία φυσικού περιβάλλοντος και ευρύτερων ζητημάτων που αφορούν στην αειφορία.

5.4 Εξωστρέφεια

Η έως τώρα πορεία του Πανεπιστημίου Πειραιώς καταδεικνύει μία ισχυρή εξωστρεφή κουλτούρα, συμμετέχοντας ενεργά στις προσπάθειες που καταβάλει η διεθνής κοινότητα αλλά και οι εγχώριοι φορείς, τοπικοί και εθνικοί, για την ανάπτυξη και την ευημερία. Την ίδια στιγμή, μέσα από τα σύγχρονα προγράμματα σπουδών που προσφέρει και τη συνολική του ακαδημαϊκή λειτουργία, συμβάλλει στη διαμόρφωση μίας δυναμικής ικανότητας αποφοίτων, οι οποίοι διαθέτουν όλα τα εφόδια αφενός να σταδιοδρομήσουν τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό, αφετέρου να ενσωματωθούν και να δράσουν στην κοινωνία ως υπεύθυνοι πολίτες και συνδιαμορφωτές μίας αέναα μεταβαλλόμενης κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας.

Το υποβαλλόμενο σχέδιο δράσης προτείνει μία σειρά στόχων και δράσεων για την περαιτέρω ενίσχυση του κοινωνικού αντικτύπου της εξωστρεφούς δραστηριότητας του Πανεπιστημίου Πειραιώς αναφορικά με την προώθηση της αειφορίας, την οποία ήδη το Ίδρυμα και η κοινότητά του υπηρετούν στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενδυνάμωση των υφιστάμενων δικτύσεων και στρατηγικών συνεργασιών με παράλληλη αναζήτηση νέων ευκαιριών διασύνδεσης με παραγωγικούς φορείς του τόπου αλλά και διεθνώς, με στόχο την παραγωγική μεταφορά της παραγόμενης γνώσης και την ανταλλαγή καλών πρακτικών με γνώμονα τις κύριες συνιστώσες της αειφορίας και τους στόχους αυτής.

Αναφορικά με τους 17 Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον Πυλώνα της Εξωστρέφειας συνδέεται άμεσα με τον Στόχο 11 – Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες, ενώ έμμεσα δύναται να συνεισφέρει στον Στόχο 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί. Συνδέεται επίσης στενά με τον Στόχο 17 – Συνεργασία για Όλους τους Στόχους, ο οποίος προωθεί τη συνεργασία όλων των εμπλεκομένων προς την κατεύθυνση της αειφορίας. Ειδικότερα, για τη συμβολή του Πανεπιστημίου Πειραιά σε αυτούς προτείνονται οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι και δράσεις του Πίνακα 10 που ακολουθεί.

Πίνακας 10. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 4-Εξωστρέφεια (Π4)

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π4	
ΣΣ1/Π4	Άνοιγμα του Πανεπιστημίου στην εθνική και τοπική κοινότητα και ανάδειξη του κοινωνικού του χαρακτήρα.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ1	Ανάπτυξη συνεργασιών με κοινωνικούς εταίρους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο για την προώθηση του δημόσιου διαλόγου και τη μεταφορά και ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος που άπτονται των τριών διαστάσεων της αειφορίας, συμπεριλαμβανομένων της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ1.1	Επιδίωξη συμμετοχής του Πανεπιστημίου και της κοινότητάς του σε τοπικές επιτροπές φορέων για την προώθηση θεμάτων αειφορικής ανάπτυξης προς όφελος της κοινωνίας.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ1.2	Επιδίωξη σύναψης μνημονίων συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση κοινών δράσεων αειφορικής ανάπτυξης προς όφελος της κοινωνίας.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ2	Διοργάνωση και εκτέλεση αριθμού ενημερωτικών δράσεων (επιμορφωτικές εκδηλώσεις, ημερίδες, σεμινάρια) για την προβολή του χαρακτήρα και των επιτευγμάτων του Πανεπιστημίου ως προς τους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ3	Ανάπτυξη εθελοντικής δράσης και παροχή επιστημονικής πραγματογνωμοσύνης για την ανάπτυξη πολιτικών προσαρμογής στους αειφορικούς στόχους και αρχές.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π4

ΣΣ1/Π4_ΠΔ4	Διασφάλιση άμεσης και ελεύθερης διαρκούς πρόσβασης σε επιστημονικό περιεχόμενο και τα παραγόμενα από το Πανεπιστήμιο ερευνητικά αποτελέσματα για την επίτευξη της αειφορίας, με στόχο την ενδυνάμωση του ενδιαφέροντος των κοινωνικών φορέων και των πολιτών για αυτά.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ4.1	Δημιουργία ειδικών επιμορφωτικών (εξ αποστάσεως κατά προτεραιότητα) προγραμμάτων και ενοτήτων για το ευρύ κοινό μέσω του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙΜ του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1/Π4_ΠΔ4.2	Δημιουργία ειδικού ψηφιακού χώρου στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου για την ανάδειξη των αειφορικών του δράσεων, την ανοιχτή και διαφανή αξιολόγηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτών και την προώθηση σχετικών επιστημονικών θεμάτων, αλλά και θεμάτων ευρύτερου ενδιαφέροντος.
ΣΣ2/Π4	Άνοιγμα του Πανεπιστημίου προς τον επιχειρηματικό κόσμο για την ενίσχυση πρόσβασης των φοιτητών και αποφοίτων του στην αγορά εργασίας, και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε θέματα αειφορικής ανάπτυξης.
ΣΣ2/Π4_ΠΔ1	Αξιοποίηση και ενίσχυση του υφιστάμενου δικτύου επιχειρήσεων και οργανισμών συναφών κλάδων με εκείνους του Πανεπιστημίου, με στόχο τη διευκόλυνση της πρακτικής άσκησης και της πρόσβασης της αγοράς εργασίας για τους φοιτητές του.
ΣΣ2/Π4_ΠΔ2	Ενίσχυση συμμετοχής φορέων της αγοράς εργασίας στη διαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών (μεταπτυχιακού επιπέδου κατά προτεραιότητα) και προγραμμάτων επιμόρφωσης φοιτητών πάνω σε θέματα αειφορικής επιχειρηματικότητας, καινοτομίας και εταιρικής διακυβέρνησης.
ΣΣ2/Π4_ΠΔ3	Δημιουργία συνθηκών και υποδομών άμεσης και ελεύθερης πρόσβασης και αξιοποίησης της παραγόμενης από το Πανεπιστήμιο γνώσης από φορείς της αγοράς εργασίας, για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση και εναρμόνιση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εταιρικών καθηκόντων και ευθυνών τους με τις απαιτήσεις της αειφόρου ανάπτυξης.
ΣΣ3/Π4	Ισχυροποίηση της διασύνδεσης του Πανεπιστημίου με εγχώρια και διεθνή πανεπιστημιακά δίκτυα για την αειφορία.
ΣΣ3/Π4_ΠΔ1	Επιδίωξη συνεισφοράς του Πανεπιστημίου στον διαπανεπιστημιακό διάλογο σχετικά με την αειφορία και τους στόχους αυτής στο πλαίσιο της συμμετοχής του στο Δίκτυο Ελληνικών ΑΕΙ για την Αειφορία.
ΣΣ3/Π4_ΠΔ2	Επιδίωξη ανάπτυξης συνεργασιών με συναφή διεθνή δίκτυα, όπως το Δίκτυο Λύσεων Αειφόρου Ανάπτυξης (SDSN [5]).
ΣΣ3/Π4_ΠΔ3	Επιδίωξη συμμετοχής σε διεθνείς λίστες αξιολόγησης και κατάταξης Πανεπιστημίων ως προς την επιτυχή μετεξέλιξή τους σε αειφόρα ιδρύματα.
ΣΣ4/Π4	Ενίσχυση διεθνοποίησης και διεθνών συνεργασιών για την προώθηση των αειφορικών δράσεων του Πανεπιστημίου και την ανταλλαγή καλών πρακτικών.
ΣΣ4/Π4_ΠΔ1	Υποστήριξη υπαρχόντων και δημιουργία νέων συνεργασιών με Πανεπιστήμια και φορείς του εξωτερικού μέσω της συμμετοχής σε ερευνητικά έργα και προγράμματα σε πεδία σχετικά με την αειφορία.
ΣΣ4/Π4_ΠΔ2	Ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών και του ακαδημαϊκού και ερευνητικού προσωπικού μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων, όπως τα ERASMUS, MSCA (Marie Skłodowska Curie) κ.α., με σκοπό τη δυνατότητα πρακτικής επαφής και γνωριμίας με εναλλακτικούς τρόπους σκέψης, οργάνωσης και δράσης.

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π4

ΣΣ4/Π4_ΠΔ3	Ενίσχυση συνεργασιών με διεθνή φοιτητικά δίκτυα, όπως τα ESN (Erasmus Student Network [6]) ή το ESTIEM (European Students of Industrial Engineering and Management [7]), τα οποία δραστηριοποιούνται στο Πανεπιστήμιο, με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και τη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων και ημερίδων σε ποικίλους επιστημονικούς τομείς.
ΣΣ4/Π4_ΠΔ4	Επιδίωξη ανάπτυξης διμερών μνημονίων συνεργασίας με Πανεπιστήμια του εξωτερικού για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη κοινών ξενόγλωσσων επιμορφωτικών προγραμμάτων ή και προγραμμάτων επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών σε τομείς αιχμής που άπτονται της αειφορίας.

Οι δείκτες που προτείνονται για την παρακολούθηση της πορείας των πιο πάνω δράσεων και του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων αυτών περιγράφονται στον Πίνακα 11 που ακολουθεί.

Πίνακας 11. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 4- Εξωστρέφεια (Π4)

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π4

ΠΔΠ1/Π4	Αριθμός μνημονίων συνεργασίας με εθνικούς και τοπικούς φορείς και τον επιχειρηματικό κόσμο για την προώθηση του δημόσιου διαλόγου και δράσεων αειφορίας προς όφελος της εγχώριας και τοπικής κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.
ΠΔΠ2/Π4	Αριθμός εκδηλώσεων που διοργανώνει ή συνδιοργανώνει το Πανεπιστήμιο για θέματα αειφορίας που αφορούν την τοπική και ευρύτερη κοινωνία και της χώρας.
ΠΔΠ3/Π4	Αριθμός εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων που διοργανώνει το Πανεπιστήμιο προς όφελος της φοιτητικής του κοινότητας και των αποφοίτων του.
ΠΔΠ4/Π4	Αριθμός ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου για το ευρύ κοινό.
ΠΔΠ5/Π3	Αποτελεσματικότητα των ενεργειών προβολής του αειφορικού έργου του Πανεπιστημίου μέσω του ειδικού ψηφιακού χώρου στην ιστοσελίδα του και άλλων καναλιών επικοινωνίας, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
ΠΔΠ5.1/Π4	Αριθμός χρηστών ιστοσελίδας (ή και βαθμός ικανοποίησης χρηστών, όπου είναι εφικτό).
ΠΔΠ5.2/Π4	Μετρήσεις απήχησης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
ΠΔΠ6/Π4	Αριθμός άλλων δράσεων επικοινωνίας και προβολής του αειφορικού έργου του Πανεπιστημίου, όπως Δελτία Τύπου, άρθρα, συνεντεύξεις, podcasts κτλ.
ΠΔΠ7/Π4	Αριθμός δικτύων αειφορίας στα οποία συμμετέχει το Πανεπιστήμιο.
ΠΔΠ8/Π4	Εμφάνιση του Πανεπιστημίου σε διεθνείς λίστες κατάταξης των Αειφόρων Πανεπιστημίων.
ΠΔΠ9/Π4	Αριθμός μνημονίων συνεργασίας με Πανεπιστήμια του εξωτερικού για την προώθηση της αειφορίας.

[5] <https://www.enwinow.gr>

[6] <https://esngreece.gr/>

[7] <https://greenmetric.ui.ac.id/>

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π4

ΠΔΠ10/Π4	Μελέτη για την ανάπτυξη κοινών επιμορφωτικών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με κοινωνικούς φορείς, εγχώριους και διεθνείς.
ΠΔΠ11/Π4	Ετήσιο ποσοστό εξερχόμενων/εισερχόμενων φοιτητών με ευρωπαϊκά προγράμματα και δράσεις κινητικότητας.
ΠΔΠ12/Π4	Ετήσιο ποσοστό κινητικότητας μελών ΔΕΠ με ευρωπαϊκά προγράμματα και δράσεις κινητικότητας.
ΠΔΠ13/Π4	Αριθμός διεθνών επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων.
ΠΔΠ14/Π3	Προσέλκυση ομιλητών/επισκεπτών καθηγητών διεθνούς κύρους.

5.5 Διοίκηση

Οι προκλήσεις στις οποίες καλούνται να ανταποκριθούν τα Πανεπιστήμια στην πορεία τους προς την αειφορία είναι σύνθετες και πολυδιάστατες, και για αυτό ο ρόλος μιας Διοίκησης πρόθυμης να αποτελέσει πηγή παρακίνησης αλλά και έμπνευσης για την έμπρακτη υιοθέτηση αειφορικών πρακτικών εντός του Πανεπιστημίου αναδεικνύεται ως μία σημαντική συνιστώσα. Ο τρόπος λειτουργίας μίας τέτοιας Διοίκησης παραπέμπει στην έννοια της **Βιώσιμης Ηγεσίας**, η οποία οραματίζεται, δεσμεύεται, επινοεί και δρα υπεύθυνα και οργανωμένα για την εξασφάλιση εκείνων των συνθηκών που θα κάνουν τον αειφορικό προσανατολισμό εφικτό (Leal Filho et al., 2020). Μεταξύ των κύριων μεταβλητών που χαρακτηρίζουν και υποστηρίζουν τις οργανωτικές προσπάθειες της Βιώσιμης Ηγεσίας στην εκπαίδευση αναφέρονται η αποδοχή της πρόκλησης και της καινοτομίας όπως επίσης η αποτελεσματική διαχείριση της πολυπλοκότητας κατά την καθημερινή διεκπεραίωση του έργου της (Cook, 2014).

Όσον αφορά στο παρόν σχέδιο δράσης, η υιοθέτηση των διαστάσεων της Βιώσιμης Ηγεσίας στη διοικητική λειτουργία και τον προγραμματισμό του Πανεπιστημίου Πειραιώς αποτελεί στόχευση ύψιστης σημασίας για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιτυχίας της προτεινόμενης στρατηγικής για την αειφορία. Για το λόγο αυτό, προτεραιότητα αποτελεί η περαιτέρω ενίσχυση και ενθυλάκωση στην διοικητική κουλτούρα του Πανεπιστημίου σύγχρονων δεξιοτήτων, οι οποίες παράλληλα με δράσεις όπως η αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων και η σταδιακή ψηφιακή αναβάθμιση των διοικητικών υποδομών, διαδικασιών και υπηρεσιών αναμένεται να θέσουν την λειτουργική «καθημερινότητα» του Ιδρύματος σε μία νέα τροχιά.

Συνολικά, οι προσδιορισθείσες προτεραιότητες που συνθέτουν το πλαίσιο δράσης για τον Πυλώνα της Διοίκησης συνδέονται άμεσα με τον Στόχο 17 – Συνεργασία για Όλους τους Στόχους, όπως επίσης με τους ακόλουθους δύο από τους υπόλοιπους της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη: (i) Στόχος 8 – Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη και (ii) Στόχος 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί. Η δέσμευση και η συνεισφορά του Πανεπιστημίου ως προς αυτούς διέρχεται μέσα από τους επιμέρους στρατηγικούς στόχους και προτεινόμενες δράσεις που περιγράφονται στον Πίνακα 12 που ακολουθεί.

Πίνακας 12. Στρατηγικοί στόχοι και προτεινόμενες δράσεις Πυλώνα 5-Διοίκηση (Π5)

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π5	
ΣΣ1/Π5	Δέσμευση της διοίκησης για την ενσωμάτωση και προώθηση των αρχών αειφορίας σε όλες τις εκφάνσεις της λειτουργίας του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1/Π5_ΠΔ1	Ενεργή συμμετοχή στην υλοποίηση δράσεων για την αειφορία και στην επίτευξη του στόχου του Αειφόρου Πανεπιστημίου.
ΣΣ1/Π5_ΠΔ2	Σύσταση ομάδων εργασίας με στόχο την ενημέρωση, την ανάπτυξη προβληματισμού και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την περιβαλλοντική διαχείριση του Πανεπιστημίου, τις μεθόδους και δραστηριότητες διδασκαλίας και μάθησης, τις σχέσεις με την τοπική και διεθνή κοινότητα
ΣΣ1/Π5_ΠΔ3	Μέριμνα για τη δημιουργία Γραφείου για την Αειφορία για την οργάνωση, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της πορείας των σχετικών δράσεων του Πανεπιστημίου.
ΣΣ1/Π5_ΠΔ4	Εθελούσια υιοθέτηση εξειδικευμένων εργαλείων κοινωνικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης και παρακολούθησης (π.χ. συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001 ή EMAS, πρόγραμμα EUSTEPS, συστήματα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18000 κ.α.).

Στρατηγικοί Στόχοι και Προτεινόμενες Δράσεις Π5

ΣΣ2/Π5	Βελτίωση συνθηκών και ποιότητας εργασίας.
ΣΣ2/Π5_ΠΔ1	Βελτίωση της ποιότητας και τακτική συντήρηση των εγκαταστάσεων των διοικητικών υπηρεσιών με έμφαση στην ενίσχυση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας.
ΣΣ2/Π5_ΠΔ2	Εκσυγχρονισμός και τακτική συντήρηση του διαθέσιμου εξοπλισμού και της τεχνολογικής υποδομής των διοικητικών υπηρεσιών.
ΣΣ2/Π5_ΠΔ3	Ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου και ενίσχυσή του με την πρόσληψη προσωπικού υψηλής ειδίκευσης και κατάρτισης με σεβασμό στη διαφορετικότητα και τις αρχές ισότιμης πρόσβασης στην εργασία.
ΣΣ2/Π5_ΠΔ4	Οργάνωση σχεδίου απομακρυσμένης εργασίας (προτυποποίηση της τηλε-εργασίας).
ΣΣ2/Π5_ΠΔ5	Μεγιστοποίηση ικανοποίησης ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου από τις συνθήκες εργασίας.
ΣΣ3/Π5	Ψηφιακός εκσυγχρονισμός διοικητικών διαδικασιών και υποστηρικτικών υπηρεσιών προς την ακαδημαϊκή και φοιτητική κοινότητα του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ1	Σταδιακή ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης των διοικητικών διαδικασιών με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας και τη βελτίωση ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ2	Σταδιακή ψηφιοποίηση των εγγράφων των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών με στόχο τη μείωση χρήσης γραφικής ύλης.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ3	Σταδιακή ψηφιοποίηση των εγγράφων των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών με στόχο τη μείωση χρήσης γραφικής ύλης.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ4	Αποτελεσματική ανάπτυξη του ιδρυματικού αποθετηρίου ΠΑΝΔΩΡΑ για την απόθεση και αναζήτηση επιστημονικών άρθρων και αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας που εκπονείται από το Πανεπιστήμιο.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ5	Ενθάρρυνση χρήσης του αποθετηρίου ΔΙΩΝΗ για την απόθεση και αναζήτηση προπτυχιακών/μεταπτυχιακών εργασιών, διδακτορικών διατριβών και εκπαιδευτικών σημειώσεων που έχουν παραχθεί από την φοιτητική και ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου.
ΣΣ3/Π5_ΠΔ5	Ενίσχυση συμμετοχής του Πανεπιστημίου στο Αποθετήριο Ερευνητικών Δεδομένων του Συνδέσμου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ).
ΣΣ4/Π5	Κατάρτιση διοικητικού και ακαδημαϊκού προσωπικού.
ΣΣ4/Π5_ΠΔ1	Ενεργή συμμετοχή στην υλοποίηση δράσεων για την αειφορία και στην επίτευξη του στόχου του Αειφόρου Πανεπιστημίου.
ΣΣ4/Π5_ΠΔ2	Επιμόρφωση του του ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου και επικαιροποίηση γνώσεων σε θέματα οργάνωσης, νομοθεσίας και ψηφιακής τεχνολογίας.
ΣΣ4/Π5_ΠΔ3	Επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου σε θέματα ισότητας φύλων και καταπολέμησης διακρίσεων.
ΣΣ4/Π5_ΠΔ4	Ευαισθητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου και ενίσχυση δράσεων για την προώθηση του εθελοντισμού στο πλαίσιο της στήριξης των φοιτητών και του προσωπικού με αναπηρία εντός του Ιδρύματος.
ΣΣ4/Π5_ΠΔ5	Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου στην εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και άλλων συναφών ενεργειών μέτρησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Ιδρύματος.

Οι προτεινόμενοι δείκτες για την παρακολούθηση της πορείας των πιο πάνω δράσεων και του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων αυτών παρουσιάζονται στον Πίνακα 13 πιο κάτω.

Πίνακας 13. Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης στόχων και δράσεων Πυλώνα 5- Διοίκηση (Π5)

Προτεινόμενοι Δείκτες Παρακολούθησης (ΠΔΠ) Στρατηγικών Στόχων και Προτεινόμενων Δράσεων Π5

ΠΔΠ1/Π5	Αριθμός εγκεκριμένων δράσεων αιεφορίας από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ2/Π5	Μελέτη για την υιοθέτηση εξειδικευμένου εργαλείου παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των εγκεκριμένων δράσεων αιεφορίας.
ΠΔΠ3/Π5	Καταγραφή των πάγιων αναγκών σε θέματα στελέχωσης και υλικοτεχνικής υποδομής των διοικητικών υπηρεσιών και διαδικασιών.
ΠΔΠ4/Π5	Ποσοστό δαπανών επί του τακτικού προϋπολογισμού για την κάλυψη των αναγκών λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών.
ΠΔΠ5/Π5	Ποσοστό δαπανών επί του τακτικού προϋπολογισμού για την ψηφιακή αναβάθμιση των διοικητικών λειτουργιών και υπηρεσιών.
ΠΔΠ6/Π5	Αριθμός διοικητικών λειτουργιών και υπηρεσιών που έχουν τυποποιηθεί και που υλοποιούνται ψηφιακά.
ΠΔΠ7/Π5	Βαθμός ικανοποίησης διοικητικού και ακαδημαϊκού προσωπικού από το περιβάλλον και τις συνθήκες εργασίας.
ΠΔΠ8/Π5	Βαθμός ικανοποίησης της φοιτητικής κοινότητας από την τυποποίηση και ψηφιοποίηση των διοικητικών λειτουργιών και υπηρεσιών.
ΠΔΠ9/Π5	Ποσοστό δαπανών επί του τακτικού προϋπολογισμού για την κατάρτιση του διοικητικού και ακαδημαϊκού προσωπικού.
ΠΔΠ10/Π5	Αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων για το ανθρώπινο δυναμικό του Πανεπιστημίου.
ΠΔΠ11/Π5	Ποσοστό συμμετοχής ανθρώπινου δυναμικού του Πανεπιστημίου στις επιμορφωτικές δράσεις.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αναγκαιότητα ενός Πανεπιστημίου που υποβοηθά ενεργά στην αειφόρο ανάπτυξη λειτουργώντας ως φορέας ή πολλαπλασιαστής αυτής είναι πλέον περισσότερο από προφανής. Στην προοπτική αυτή, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς ως ένα Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης διαχρονικά «ανοιχτό» στις νέες ιδέες και εξελίξεις της επιστημονικής και πολιτικό-κοινωνικής σκέψης, επιδιώκει να ενσωματώσει σταδιακά και με όρους ουσιαστικούς τις αρχές και αξίες της αειφορίας σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς του αναπτυξιακού του σχεδιασμού. Η επιδίωξη αυτή εναρμονίζεται πλήρως με το περιεχόμενο και τις διακηρύξεις της Χάρτας Αειφορίας για τα ελληνικά ΑΕΙ σε συμμόρφωση με τους 17 Στόχους της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Το τρέχον έγγραφο καταρτίστηκε κατόπιν διαβούλευσης των μελών της Επιτροπής Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Πειραιώς και σηματοδοτεί την αφετηρία για ένα ποιοτικό άλμα προς την πορεία πραγματοποίησης του οράματος του Αειφόρου Πανεπιστημίου. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνει τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός σαφούς και εφικτού στρατηγικού σχεδίου δράσης για την αειφορία σε αρμονία με διεθνή πρότυπα και πρακτικές. Έτσι, θέτει συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, καθένας από τους οποίους συνδέεται με έναν ή περισσότερους από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, και αναλύεται σε επιμέρους ενέργειες/δράσεις με γνώμονα την προώθηση της αειφορίας μέσα από πέντε Πυλώνες, (i) την Εκπαίδευση, (ii) την Έρευνα, (iii) το Περιβάλλον, (iv) την Εξωστρέφεια, και (v) τη Διοίκηση. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων δράσεων προτείνονται ενδεικτικοί δείκτες αποτελεσματικότητας, ο τελικός ποσοτικός προσδιορισμός των οποίων θα αποτελέσει προϊόν εφαρμογής συγκεκριμένων μηχανισμών μέτρησης και αξιολόγησης.

Εν ολίγοις, το παρόν σχέδιο στρατηγικής για την αειφορία του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν αποτελεί ένα στατικό κείμενο, αλλά πολύ περισσότερο μία δυναμική διαδικασία συνεχούς εξειδίκευσης, επικαιροποίησης και εμπλουτισμού ολόκληρου του σχεδιαζόμενου προγράμματος αειφορικής ανάπτυξης του Ιδρύματος. Προς την κατεύθυνση αυτή, το παρόν σχέδιο αναμένεται να αποτελέσει πηγή έμπνευσης και τη βάση για τη λήψη μακροπρόθεσμων αποφάσεων για την περαιτέρω ενίσχυσή του, με στόχο τη συνεχή διαμόρφωση εκείνων των συνθηκών που θα κατατείνουν στην ανάδειξή του ως υπόδειγμα και πρότυπο αναφοράς για την αειφορία στη χώρα αλλά και διεθνώς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ

Ali Khan, S. (1996). A vision of a 21st - century community-learning centre. In: Huckle, J. & Sterling, S. (eds), *Education for Sustainability*. London: Earthscan. (p.p. 222-227). <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781315070650/education-sustainability-john-huckle-stephen-sterling?refId=2c906082-1475-41eb-b7a4-6f5413fb7872&context=ubx>

Cook, J.W. (2014). Sustainable School Leadership: The Teachers' Perspective. *International Journal of Educational Leadership Preparation*, 9(1). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1024112.pdf>

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2009). Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009 περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 και των αποφάσεων της Επιτροπής 2001/681/ΕΚ και 2006/193/ΕΚ. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009R1221#d1e32-34-1>

Green Office Movement. (n.d.). What is a sustainable university? (Retrieved on February, 2024) <https://www.greenofficemovement.org/sustainable-university>

Leal Filho, W., Eustachio, J. H. P. P., Caldana, A. C. F., Will, M., Lange Salvia, A., Rampasso, I. S., Anholon, R., Platje, J., Kovaleva, M. (2020), Sustainability Leadership in Higher Education Institutions. An Overview of Challenges, *Sustainability*, 12(9), 3761. <https://doi.org/10.3390/su12093761>

Posch, P. (1998). The ecologisation of schools in Austria. PEB Exchange, Programme on Educational Building, 1998/5, OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/501664861672>

Scoullou, M.J. (1998). (eds) *Environment and Society: Education and public awareness for sustainability*. Proceedings of the Thessaloniki international conference. (8-12 December 1997). UNESCO & Government of Greece. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000116061>

Παπαδημητρίου, Β. (1988), *Περιβαλλοντική εκπαίδευση και σχολείο. Μια διαχρονική Θεώρηση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

UN, (2015). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, A/RES/70/1. New York: United Nations General Assembly. <https://sdgs.un.org/2030agenda>

UNCED, (1992). AGENDA 21. United Nations conference on environment & development Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>

UNECE (2003). Draft statement on education for sustainable development by the UNECE Ministers of the Environment. <https://unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2003/ece/cep/ece.cep.102.e.pdf>

UNESCO (2005). United Nations decade of education for sustainable development, 2005-2014: Draft international implementation scheme. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000139937>

UNESCO (2015). Education 2030: Incheon declaration and framework for action towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all. https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf

UNESCO (2015). Roadmap for implementing the Global Action Programme on Education for Sustainable Development (GAP). <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002305/230514e.pdf>

WCED-World Commission on Environment and Development (1987). Our Common Future. <https://www.are.admin.ch/are/en/home/media/publications/sustainable-development/brundtland-report.html>